

ƏDƏBİ KÖRPÜ

Aylık Edebi Dergi

ادبی کۆرپو

آیلىق ادبی درگی

Məsud İslamı

Edebi köprü.27.sayı qış. Ocaq 2020

ادبی کۆرپو ایل ۳.سای ۲۷.قیش.دی ۱۳۹۹

BU SAYIDA

Muhsin İlyas Subaşı محسن الیاس سوباشی

Gülmar Səma گولمار سما

Nazim Əhmədli ناظم احمدلی

Özləm اۆزلیم

Cəmilə Çiçək جمیلە چیچک

dr. Mühəmməd Rza Kərimi دکتر محمد رضا کریمی

Səxavət izzəti سخاوت عزتی

Məsud İslamı مسعود اسلامی

hamid babayı حامد بابایی

Nadir Əzhəri نادر ازهری

Ahmet Yıldırımtepe احمد ایلدیریم تپه

Mərcan mənfəzadə مرجان منافزاده

Hacer Alioğlu Yakuti هاجر علی اوغلو یاقوتی

Vida Həşməti ویدا حشمتی

Səbahəddin Çingizoglu صباح الدین چنگیز اوغلو

Şeyx Şəhabəddin Mahmud

Əhərinin türbəsi

Həyatı

Şeyx Şəhabəddin Mahmud Əhəri (1180 – 1265) Azərbaycanın tanınmış ariflərindən-
dir. İlk təhsilini Molla Həsən Əhəridən alıb. Sonra Təbriz şəhərinə yollanıb “Vəhdətiyyə
Sürxab” mədrəsəsində oxuyub. Bu məd-
rəsədə üç dəfə qırxgünlük riyazət edən-
dən sonra Socasa gedib Şeyx Rükəddin
Məhəmməd Sücaşinin müridliyini qəbul
etmişdi. Mükəmməl təhsildən sonra mürşid-
indən təriqət şeyxliyinin icazəsini alaraq
Əhərə qayıtmışdı.

Şeyx Şəhabəddin Mahmud mürşidinin qızı
Xədicə Sultan xanım ilə həyat qurmuşdu.
Şeyx Əli adlı oğlu vardı.

Ədəbi Körpü Aylıq Ədəbi Dərgi

Yayın Yönetmeni: Səxavətİzzəti

eposta: edebi.korpu@gmail.com

27.Sayı Qış.Ocak 2021

(e-dergi)

ادبی کۆرپو آیلیق ادبی درگی

یۆنتمن: سخاوت عزتی

قیش دی. ۲۷. سای. ۱۳۹۹

Karabağ

○ Muhsin İlyas Subaşı

Karabağ'da
Bir köklü fidandım ben,
Kırdı dallarımı,
Vahşetin beslediği,
Bir kanlı rüzgâr.

Benim ölümüne
Yanmasın analar.
Her kırılan dalda,
Yeni bir fidan doğar.

Karabağ,
Kara bağlamayacak,
Ak alnında alev alev yanan,
İmanımın güvenci var.

Biz ölülerimizle yaşarız,
Onların diriltici ruhudur,
Ekmeğimiz aşımız.
Onlarla yücelir hudutlarımızda,
Bağımsızlık savaşımız,
Onların mezarlarından,
Üstümüze rahmet yağar.

Karabağ,
Yeniden can bulacak,
O hamleci can suyunu,
Ölümsüzlük aşkından alacak.
Gölgesinde bir kutlu uyku için,
Yeniden dal-budak salacak,
İçimizde büyüttüğümüz çınar.

Hani deriz ya;
'Kara bahtım-kem talihim',
Ben bu uğursuzluğa,
Teslim olmuş değilim!
Bizim yine şahlanır atlarımız,
Çıkar yola, yine ak tolgalı sipahiler,
Yelelerinde türkü söyler kanatlarımız.
Gün gelir, devir döner,
Aşkımız bulutlarından,
Hürriyetini sağlar.

Çok kavga gördük,
Yüzleştik çok savaşla.
Öldük ama yenilmedik,
'İmanımız kadar sağlam,
İdealimizdir', dedik.
Ninnisiyle büyütür o ülküyü,
Bizi kucaklayan yar!

Karabağ,
Kalmayacak karanlıkta.
Şahdamarından beslenen ümitleri,
Uyandıracak yiğitlerini,
Kurtulacak, bu kutlu diyar!

Ay Laçın

○ Nazim Əhmədli

ürəyimə dammışdı,
arzuların köçündən;
sən yenidən doğuldun,
ürəyimin içindən;
bax, üzümdə gülüş var,
gəlir qapını açım;
torpağına-daşına,
qurban olum, ay Laçın;

otuz ilə yaxındı,
dərdin üzürdü məni;
ayrılıq çox uzandı,
bəxtim küsdürdü məni;
könlümün qubarından
ağardı qara saçım;
qar tutan yollarına
qurban olum, ay Laçın;

sənin qartal adınla,
şah adınla yaşadım;
xəyalən caynağında,
qanadında yaşadım;
ürəyimin təpəri
eşqin, başımda tacım;
lilpar bulaqlarına
qurban olum, ay Laçın;

dərdi kim göndərmişdi,
onu yıxdıq, aşırıdık;
Qarabağımız üçün
vulkan kimi daşırdık;
balaca uşaq kimi,
gəlir, üstünə qaçım;
doğmaca yurd-yuvama
qurban olum, ay Laçın;

آی لاچین

○ ناظم احمدلی

اوریمه داممیش دی،
آرزولارین کۆچوندن؛
سن یئنی دن دوغولدون،
اوریمین ایچیندن؛
باخ، اوزومده گولوش وار،
گلیم قاپینی آچیم؛
تورپاغینا-داشینا،
قوربان اولوم، آی لاچین؛

اوتوز ایله یاخین دی،
دردین اوزوردو منی؛
ایریلیق چوخ اوزان دی،
بختیم کوس دوردو منی؛
کۆنلومون قوبارین دان
آغاردی قارا ساچیم؛
قار توتان یوللارینا
قوربان اولوم، آی لاچین؛

سنین قارتال آدینلا،
شاه آدینلا یاشادیم؛
خیالا جایناغیندا،
قانادیندا یاشادیم؛
اوریمین تپری
عشقین، باشیمدا تاجیم؛
لیلپار بولاقلارینا
قوربان اولوم، آی لاچین؛

دردی کیم گۆندرمیشدی،
اونو ییخدیق، آشیردیق؛
قاراباغیمیز اوچون
وولکان کیمی داشیردیق؛
بالاجا اوشاق کیمی،
گلیم، اوستونه قاچیم؛
دوغماجا یورد-یوواما
قوربان اولوم، آی لاچین؛

şəhid oğullarının
qanı qalmadı yerdə;
bayrağımız asıldı
hər kənddə, hər şəhərdə;
qoy ruhunuz şad olsun,
atam, anam, tək başım;
döyünən ürəyinə
qurban olum, ay Laçın;

düşmənin ordusunu,
cəhənnəmə yolladıq;
qolundakı qandalı,
açıb yerə tulladıq;
daha bu gündən sonra,
olmasın ağrın-acın;
o qartal baxışına
qurban olum, ay Laçın;

şir kimi döyüşdülər,
yolunda mərd oğullar;
mərd oğullar Vətənin
torpağından yoğrular;
istəyirəm bu səhər,
quş kimi qanad açım;
bu gözəl qələbəyə
qurban olum, ay Laçın.

شهید اوغوللارینین
قانی قالما دی یئردە;
بایراغیمیز آسیل دی
هر کەندە، هر شەهردە;
قوی روحنوز شاد اولسون،
آتام، انام، تک باجیم;
دۆیۈنەن اوریینه
قوربان اولوم، آی لاچین;

دوشمینین اوردوسونو،
جەننە یوللادیق;
قولون داکی قاندالی،
آجیب یئره توللادیق;
داها بو گۈن دن سونرا،
اولماسین آغرین-آجین;
او قارتال باخیشینا
قوربان اولوم، آی لاچین;

شیر کیمی دۆیۈش دولر،
یولون دا مرد اوغوللار;
مرد اوغوللار وطنین
تورپاغین دان یوغرولار;
ایستەییرم بو سحر،
قوش کیمی قاناد آچیم;
بو گۆزل غلبەنە
قوربان اولوم، آی لاچین.

Dağların

○Cəmilə Çiçək

Dədə Şəmşir, ruhun küsüb, inciyib,
Yalqız qaldın qucağında dağların.
Neçə ildir ayrı düşüb qalmışam,
Vurğun könlüm sorağında dağların.

Gündən-günə ümidimiz qırıldı,
Körpələrin kövrək bağı yarıldı.
Qız-gəlinlər süngülərə sarıldı,
Qovrulduqlar ocağında dağların.

Gəndən baxıb xəyallara dalmışam,
Əli bağlı, qolu bağlı qalmışam.
Talanmışam, sinədağlı qalmışam,
Bu günündə, bu çağında dağların.

Bu dərdlərə baş əyibdir Cəmilə,
Gözlər dolu, kirpikləri nəm ilə.
Ömrü keçdi kədər ilə, qəm ilə,
Boranında, sazağında dağların.

داغلارین

○جميله چيچک

دده شمشير، روحون کوسوب، اينجيبي،
يالقيز قالدين قوجاغيندا داغلارين.
نئجه ايلدير آيري دوشوب قالميشام،
وورغون کونلوم سوراغيندا داغلارين.

گوندن-گونه اوميديميز قيريلدي،
کوريه لرین کورک باغري ياريلدي.
قيز-گلينلر سونگولره سارييلدي،
قوورولدولار اوجاغيندا داغلارين.

گئندن باخيپ خياللارا دالميشام،
الي باغلي، قولو باغلي قالميشام.
تالانميشام، سينه داغلي قالميشام،
بو گونونده، بو چاغيندا داغلارين.

بو دردلره باش ايبيدير جميله،
گوزلر دولو، کيرپيکلري نم ايله.
عومرو کئچدي کدر ايله، غم ايله،
بورانيندا، سزاغيندا داغلارين.

Sevdim

○Gülzar Səma

Mənə çox zülm elədin
Səni zülm-zülm sevdim.
Eşqə ölüm dilədim,
Səni ölüm-ölüm sevdim.

Sevdim, qəmə bələdin
Məni çox itələdin
Doğram-doğram elədin
Səni dilim-dilim sevdim.

Sonluğu tez gətirdin
Yarı yoldan ötürdün
İlim-ilim itirdin
Səni ilim-ilim sevdim.

سئوديم

○گولنار سما

منه چوخ ظلم ائلهدين
سنی ظلم-ظلم سئوديم.
عشقه اولوم ديلهديم،
سنی اولوم-اولوم سئوديم.

سئوديم، قمه بلدين
منی چوخ ايتلهدين
دوغرام-دوغرام ائلهدين
سنی ديليم-ديليم سئوديم.

سونلوغو تنز گتيردين
ياری يولدان اؤتوردون
ايليم-ايليم ايتيردين
سنی ايليم-ايليم سئوديم.

Zaman Şairi Məsud İslaminin Şeirlərinə Bir Baxış

Dr. Mühəmməd Rza Kərimi

Azərbaycan çağdaş şeiri inqilabdan sonra pöhrə verəməyə başladı və yüzlərcə, bəlkə minlərcə yeni şairlər meydana gəldi, və hər biri bir qonu ələ alaraq şeirdə öz qələmini sınağa başladı; ilk illərdə Heydərbabaya salam sayağında öz zövq və hünərlərini sınaqadılar; bir sırası aşiq şeiri formalarına maraqlanıb ozan oldular və bir sırası ilk illərdə sakit dayanaraq hər nəyi alt-üst edib və şeirlərinə modern paltar geydirməyi səlah bildilər və yeni sözlərlə meydana gəldilər. başqa yöndən baxarsaq demək olar bu gün minlərcə şairimiz vardır, ancaq bunlardan neçəsi gələn yüz ilə qalarqı olacaq? bəlkə 5-10 şair və bu yüz şairdən təkcə 5-10 şairdir ki etkili olaraq yüz illəri ödə biləcəkdir. həmin bu 5-10 şairdir ki xalqımızın ürəyində qalıb və şeirləri dilimizin bəzəyi və xalqımızın sevdiyi olacaqdır. keçən nəsillərdəndə belə bir durum vardır və barmaq sayısı şairimiz bu gün də dillərdə qalıbdır və mənəcə ustad Şəhriyar, Səhənd, Oxtay, Məftun, Şahir, Bariz və neçə başqa şairdən ad aparmaq olur və qalanları təkcə tarix ədəbyatlarında adları çəkilməkdə dirlər.

Şeir ürəyə yatarsa, beyinə batırsa oxunar və əzbər olub dillərdə gəzər və bu gün şair dil, düşüncə və duyğu yaradaraq şeirinə güvənə bilər; yeni dilimizə xidmət etmiş olar, düşüncə yaymış olar və duyğulara nüfuz etmiş olursa, onun şeirləri qalarqı olur. şair dilimizin xidmətində olub öz yaradıcılığı ilə dilimizə xidmət edə bilər, yeni sözcüklər, yeni istiarələr, imajlar, şairlik əbzarları yaradıb-dilimizi zənginlədə, düşüncə alanını genişlədə bilər və oxucularda duyğu yarada bilər. bu üç qonuda güclü olmayınca qalarqı şeir yarada bilməz.

Bu müqəddimə ilə Məsud islamı cənablarının şeir dəftərlərinə və onun ilham qaynağına baxmağa çatıram. Məsud İslaminin üç şeir dəftəri əlimizdədir:

İlk şeir dəftəri "Bir nəfəs ildirim" 2015-ci ildə çap olmuş ikinci dəftəri əsir getmiş məzarlar kimiyəm 2018-ci ildə yayılmış

Və üçüncü dəftəri günəşsiz kölgədir ki 2019-cu ildə işıq üzü görüştür.

bu üç dəftəri gözədən keçirib hər birini varaqlayıram. ilk kitabı başdan başa sərbəst şeirlər əhatə edir və dəftəri dörd böldüyü zaman birinci bölmədə 82 şeir, ikinci bölmədə 26 şeir, üçüncü bölmədə 32 şeir və son bölmədə 7 şeiri ortaya qoyur. bu bölmələrin qonusu və mohtəvası haqqında sonra danışacağam.

İkinci dəftərdə kitabı bölmədən 85 şeiri gətirmiş və tam şeirləri sərbəst olmadadır. ancaq üçüncü şeir dəftəri yenə dörd bölməyə bölünmüş, ama bu dönə

şeirlər qalıb və forma şəklinə görə bölünmüşdür. yeni ilk başda nəsr yazılar söylənir, ikinci bölmədə qəzllər gəlir, üçüncü bölmədə qoşmalara çatır və son bölmə sərbəst şeirlərə yer verilir.

Bura qədər amar baxımı ilə dəftərləri tanıdıq və bildik İslami cənabları sərbəst şairlikdə daha maraqlı və şairlik edir. şübhə etmirik ki hər bir şair muxtəlif qalıblarla tanış olduğu və hər birində güclü və bacarıcı olmalıdır, ancaq sevdiyi bəlkə təkcə bir nev qalıb oldu və o qalıbdə yuxarı süyədə şeirlər qoşa bilsin. ama mənəcə şair tanışlığı və incəliklərini bilməyi lazımdır. İslami cənabları nin qəzlləri-kilasik formada olaraq dili bu günkü dildir, onda olan tərkiblər, deyimlər və istiarələr bu günün hənərini özündə saxlayır. mevzularıda cür bə cürdür; burada 13 qəzəl gəlmiş və gün sözünü səsləyir. o təbrizdən, qarabağdan danışır və pəncərələrin açılmasının gərəkliyindən söz açır. buraya qədər razı edicidir. qoşmalara gəldikdə ozanlar şeiri olaraq, şeirləri başqa ozanlara nisbət bışmış və doğrulmuş şeirlərdir.

Doğrusu budur ki çoxlu şairrimiz bu gün qəzldən daha artıq ozan şeir formalarını qollarırlar. burada yenilik gətirəməmiş olanda ozana çevrilirlər, başqa sözlə desək şair yox bəlkə ozan olurlar və ozanlarımızın şeir yaradıcılıqları haqqında düşüncələrimiz aydındır. ozanlar şifahi öyrənib və dilləri xalq dilidir; çox zamanlar savadsız olduqları üçün şeir bəzəklərindən az yararlanıb, xalq arasında olan bəzək- düzəklərdən istifadə edərlər və dillərinin şirinliyi və gözəlliyi xalq dilinin canlı yaradıcılığı olur. ama şairdən başqa hünərlər gözlənilir. onda dil başqa olmalıdır; tərkiblər, deyimlər, baxış və görüşdə başqa tərzidə olmalıdır. bunun üçündür ki gahdan şairlər uzan olur, eyni halda bir sıra ozanlar şairlik edir. İslami cənabları nin şeirinə- qoşmalarına gəldikdə özü bir şairdir və ozan qalıblarında şair qalmışdır. yeni dili, düşüncəsi və duyğusunda şair dadındadır və şairanədir. başqa şairrimizə rəğmən onun qoşmalarında iç bölgülər düz qoşulmuşdur. bu nüqtəyə əhəmmiyyət verən şairrimiz təəsüflə az olmuşdur. ona görə mən onlara ozan deyirəm. ama İslami bir şairdir və şair də qalır. o əruz və hıca şeirini tanıyır və düzgündə rüayət edir. burada 27 şeiri gəlmiş və bütün form özəllikləri düzgün olmuşdur.

ancaq dördüncü bölmədə göstərir ki o sərbəst şairidir. həm nımanın uslubunda şeir söyləyir və həm ağ şeir ya açıq şeir. İslami dilimizi yaxşı törədir, gözəl simgələr, istiarələr, imajlar və sözcüklər işlədərək dilimizi yüksəltməyə çalışır. düşüncə baxı-

mından gün şairidir və şeirlə oxucuda bir əngizə, bir məfkurə yaratmağa və onu fikrə daldırmağa çalışır və oxucu şairin yaratdığı dünya ilə özü seyr və silüklə çıxmali olur. mənə şeir belə olmasa şeir deyil!

Zəman şairi

2

Bu gün Məsud İslami cənablarının »Bir nəfəs ildirim"üvanlı şeir dəftərini varaqlayırıq ta onun şairlik nəfəslərilə tanış olaq. bu kitab şairin ilk çap olan əsəridir. ancaq şairin şeirinə gəldikdə qalmışam ki sözü haradan başlayım. burada o qədər şairanə sözlər və duyğular vardır ki adam qalır hansın desin və harası qalsın. dəftəri endirib- döndərirəm, yadaşlar götürürəm, birdə başdan oxuyuram, ancaq yenə yazmağı hardan başlayacağımıda qalmışam. çünki burada şeirlərdə çoxlu düşüncələr yatıb, duyğular səslənir; mənə şair haqqında nə yazacağımı şair olan düşünür. mən şair olmadığım üçün hardan başlasam eyb etməz. bəs belə başlayıram:

şair dəftərini ön söz yerinə ünvanlı bir şeir ilə başlayır. və burada öz yaşayışına işarə edir və şərhini şeirə çəkir. bilirik Məsud İslami, adlım şairimiz qucaman Abbas İslami - Bariz təxəllüsü şairimizin oğludur. ancaq şair atasının adından şührət qazanmağı istəməyir, başqa sözlə onun kölgəsi altında şührət qazanmağa mail deyildir. o öz ayağı üstə dayanmalıdır. düzdür, Bariz muasir şeirimizdə bir dayaqdır, bir dirəkdir; şeirimiz onun şeirlərilə can tapıb dilimizin diri qalmasına şahid olmuşuq. ilk şairdir ki ustad Şəhriyarın Heydərbabaya salam şeirinə El dayaqına salam şeirlə cavab verdi və ardıca bir qoşun yola düşdü, ustad Şəhriyarın Heydərbabası bir məktəbə çevrildi və anadilimizi unudulmaqdan qurtardı. Bariz, yaşlı savalan şeirlə dillərə düşdü və dilimizə güc verdi və bu gün nisgilli duyğularım ünvanlı şeir divani ustaddan ölməz bir yadgardır. Məsud İslami bu nəhəng şairimizin oğludur, ama atası diri ikən şeirlərini gün işığına çıxarmadı; ama bu gün uç şeir dəftərilə çağdaş şeirimizin önündə gedən şairin ilk sırasında dayanır.

Məsud bir modern və post modern şairdir və şeirləri bu qaynaqdan ilham alaraq yaranır. onun şeirləri simgələr, imajlarla doludur, eyni halda ürək döyüntülərilə şairanə baxışlarla dalğalanır. yaratdığı təsvirlər də şairanədir:

Sənin dodaqlarında
Yam yaşıl sükut göyərüb
Mən,
o göyərişin davamında
bir acımtıl dincəliş qədər
saralmışam
Bir içim günəş boşaltsan,

Kökümdən göyərər bağırır fidanları
sıra- sıra
Və sən,
bir çanaq günəş
içərsən!

Şairin təsvirləri gahdan acı və toxtaqsızdır, ünkü şeirləri dərdsizlikdən yox, bəlkə ürək ağrısından yaranmışdır:

Şeir ürək ağrısıdır
Qusa bilsən toxdarsan
Əmin ol, əmniyyətə
Zibilçi adını süpürər
Səssizi bir zibil qabı bilər, bir də süpür!

Bir sıra sözlər şairin şeirlərində hey təkrar olur ancaq bu sözlər təkrarlansa da, duyğu yaratmaq və simgələri andırmaq üçündür:

Gözlərində ildirim şaxır
Gözlərimdə günəş darıxır
Şəhər durğun dəniz
Dayanıb baxır!

Şairin xəyalları darısqal pəncərələrdən sürünür, daş heykəllərlə yanaşı bağırıcıları dinləyərkən öz içində bir boşluğa calanır. ancaq gahdan da sözünü açıqcasına söyləyir; bununla belə, gözəl tərkiblər və şairanə söyləyişlə deyir:

Gəl
gəl şimşəyini
Dadızdır xoruzlara
qırmızı bibər təkin
Qizixib banlasınlar
bir yarı gecə
Sökülsün yuxumuz
gözlərimizdən,
Çillə gecəsi!?

Şair sözlərinə bürünən simgələrlə hikayələr söyləyir və hikayənin sonunda belə deyir:

Yaz bu yarımçıq hikayəni indi,
İtin quduran çağıdır.

Şairin neçə şeirini oxuyub bir- birinin yanına düdükdən sonradır ki hər bir sözcükdən nə demək istəyir anlayır. başqa sözlə desəm hər sözcükün bir özəl mənası var və bu mənanı tapdıqdan sonra şairin iç sözünü doymaq olur. mən burada bənləri açıqlamaq istəməyirəm bu oxucunun öz işidir və hər oxucu öz mənasını tapır və buradadır ki hermenotik hünəri

məna tapır. hər halda bu şeirlərdə sözcüklər məna tapır, dilə gəlir və istiarəyə çevrilir. ancaq nə gözəl tərkiblər, nə gözəl təsvirlər və nə gözəl imajlar vardır. şairin ürəyi həssasdır və ürəyi azadlıq evidir, gündə on beş dönə dolub boşalır:

Ağıldan bir şey çıxmadı
Vur başıma beynimdə dans eyləsinlər dəlillər
Xıyavan başıma fırlansın
Bınalar başına!
Vur üzümün örtüyü sökülsün
Ömrünün boyluğu
Nə cür sevirsen vur . . .

Şairin ilk şeir dəftəri dörd bölümə bölünmüş və kitab başdan - başa sərbəst şeirlərdir, ancaq ilk bölümə şairin tam xəyalları və şairanə sözləri toplanır, ikinci bölümə sevgi şeirləri gəlir və üçüncü... və dördüncü...

Göyə baxanda gözlərim göynəyir!
Hay salmayın tanrı yatıbdır
Ölümün son beşigidir
yazılmamış şeirlərim
Hələ də uzanacaq saçların
Dalğalarında boğulan
şair, mənəm.!

"Başımıza nə gəlir bu kələmələrdəndir"ünvanlı şeiri onun şeir dünyasında açıqlayır. şair toplumun təzadlarını yaxşıcasına görür, şair olmaq öz başına bəla yağdırmaqdır. ağıllı adam da belə bir işi görər?! İslaminin şeirlərini oxumaq üçün ikinci dönə daha yapışır, çünki ilk oxumaqda onun söz incilərilə, deyimləri və simgələri ilə tanış olursan; bundan sonradır ki dilini anlayırsan. yəni onun şeirlərində şifrələr vardır, ilk oxunuşda bu şifrələri almalısan və sonra ikinci oxunuşda düşünürsən ki şair nə demək istəyir. gahdan da dünya ədəbiyyatından xəbərdar olmaq yardımçı olur. bunu bilməlisən, çünki tarixi adlar, yer adları, müxtəlif olaylar və osturəlrə. . . işarə olunur; bənlərdən xəbərdar olsan şeirlərindən daha çox ləzzət duyarsan. məsələn 129cü səfəhdə bu adlar gəlmədedir: leonardo, niçə, vengük, balzak və . . . başqa şeirləri də belədir . . .

Məncə bu dəftərin gözəl şeirlərindən biri aşağıda gələn şeirdir:

Burda
durnagöz bulaqlar
Qizil almalıqların
ən genişliyinə
axır

Və balta qoxusu gəlir
düşüncə budaqlarından

Asta yeri yoldaş,
Qaranquşların qanadlarında quruyan
qandır
Və bura
tanrılar tapdağı
Azərbaycandır.

Burada şairin bir sevgi şeirini də oxuyalım:
Baxışın bal pətəyi
Baxıram dilim damağıma yapışır
Danışanmadan sözlərim ürəyimdə qalır
Gözlərim gözlərində,
Dodaqların behişt qapısı
Dodaqlarım cəhənnəm,
Harda olduğumu
Bilə bilməyirəm!

Zəman şairi

3 " "Əsir getmiş məzarlar kimiyəm"

Zəman şairimiz adlandırdığımız Məsud İslaminin işiq üzü görən ikinci kitabının adı "Əsir getmiş məzarlar kimiyəm». bu ünvan özü, oxucunu bir əsirlilik və məzar kimi yerə apardığını düşündürür: həm qaranquluq və həm zəhmət içində olmaq gərəkdir. doğrudan da bu şeir dəftərində belə bir durumla üz-üzə gəlirik və zəmanənin ağır durumunu hiss edirik. Məsud İslami ictimai- siyasi görüşlü bir şairdir; öz zəmanəsinə nisbət təfavutsuz olan deyildir; eyni halda ki durumdan təsirlənir, ictimai duruma da təsir etməyə çalışır. bu dəftərdə 85 sərbəst şeir oxuyuruq, ama hamısı bir mevzu üzərində deyildir, bəlkə məncə dörd qonuya toxunmuşdur: 1) sevgi, 2) şeir və şairlik, 3) gözəlliklər 4) manqurdlara toxunur. burada hətta sevgi şeirləri ictimai fəzadan uzaqlaşmayı; ancaq bunu da hey vurğalayır ki:

Son sözü

Sevgimiz danışacaq...

Şairin yaşayışı başdan- başa şeir ilə keçir, onun bütün gövdəsindən şeir yağır; səsi, şeir səsidir, yerində şeir var və bütün sözlərindən şeir qoxusu gəlir. və hər an sevgi ürəklərdə çirpilir:

Saqın! kələmələr ilan kimi çalar,
Sevgi, su kimi axar,
Bulaq od dutub yanar,
Hər zəman gəlsən sevinərəm!
Gəl!
Küsdürmə kələmələri!

Gözü dar sözcüklərdən şeir çıxmaz,
Hər zaman gəlsən
Girə bilərsən misrələrə!
Mən gözü buludlu,
Ürəyi odlu şairəm!
Gəl!
Gəl şeir yazım səni!...

şairin dili odludur, yumşaqdır və incə. Məsudun şeirlərinin gözəlliyi elə buradadır ki acını şirinlə qatır; hər bir şeirində həm acıyan hislər var və həm şirinliklər. İslami özünə bir təxəllüs seçməmiş; o şairlərdən deyildir ki taxma ad dalında özünü gizlətsin; özünə arxayın bir şairdir; ama şeirlərində oxucunu dalıca çəkir, muxtəlif sahələrdə seyr etdirir və nəhayət buraxır... əlbəttə sərgərdan qoymayı, bəlkə oxucunu vadar edir xəyallarının ardınca getsin. bir sıra şairlər sözü deyib qurtararlar, ama İslami oxucunu duyğular dünyasına çəkir- aparır və orda öz halı ilə gəzməyi davam etməyə başlayır. mənəcə şeirin beləsi yaxşıdır, oxucuya ehtiram qoymağıdır, yoxsa şeir təlimi bir halda olar, sanki şair özünü hamıdan yüksəkdə bilir və ona öyrətməyi özünə vəzifə anır. bir haldakı İslaminin şivəsində oxucu özü duyğularını hidayət edir və özü şairə çevrilir. hətta nəticə alsada özünün fikrinə ayd olduğunu bildirir və icazə verir oxucu öz dünyasında seyr və süluka girsin. ona görədir ki deyir:

Bonlar hamısı şeirdən doğacaq!
Bonlar hamısı şairlərin işidir!
Bəlkə də mənim nəhayət arzımdır!
Sevgi ən sevdinin pişik balası!
Nazlandıqca nazlanır;
Yaşam bir pıyala yaz balı!
Oturmuşam kanapədə, şeir yazıram!
Önümdə düşmənin gülləri göyərərək
Evim kimi, evin kimi məni çulqalayır!
Hələ də yaşayıram!
Yalayıram hələ də!

"Evim"və "evin"iki mənə daşıyır və çox rahat kələmələrdən istifadə edə bilir və duruma görüşünü sözcüklərlə deyə bilir. şair sevməkdən danışar, ancaq sevgi insanın yaşayışıdır. sevgi şeirləri də yığcam və şirin-dirlər:

Sevmək fəlsəfədir,
İnsan nə qədər sevməsə də
sevəkdir!
Sevgiyə ölüm yoxdur!
Sev...
Yaşa...

Yaşa
Sevgilim!

Şairin sözcükləri də yumşaqdır, gözəldir və şirin. sadə, eyni halda mənalı və düşüncə ilə dolu. gahdan bu sadəlikdən oxucu üşüyür, gahdan qızıqır. sadəlik eyni halda çətinliklərlə də doludur:

Evimizin tavanı göydür!
göy dediyin allahın evidir,
Tavana baxcağın tanrı görünür,
Biz tanrının qonşusuyuq!
Tanrı bizi sevir!
Bütün ağrılar sevgidən başlanır...

İslaminin şeir dili eyni sadəliklə şirindir, dərin mənalıdır, mənə yükü ilə ağırdır; o sadəliklə deyir:

Utanma qadası, sözün olanda danış!
Danışmaq hər nəyi öyrədəcək sənə!

çox sadə sözlər və sadə dildir, ama həmin sözdən öyrənirik. şair sadə sətirlərlə simgələr yaradır, bu simgələri alıb öyrəndikdə şeirlərindən daha ləzzət duymaq olur. mənəcə şairlər belə olmalıdır yoxsa şüar verməklə və ya çox çətin simgə yaratmaqla oxucunu qazanmaq çətinidir. şeiri oxuyan ləzzət almalıdır, duyğulanmalıdır, və onunla bərabər fikir qazanmalıdır.

hər işin təməli allahın adıyla tökülür;
Zülmün təməli töküləndə,
Allahın adı silinir hər yerdən!
Davamlı bir döyüş başlanır!
başlanır
Zülm ilə ədalətin qurtulmaz döyüşü...

Şairin nəzərində: İnsan dediyin / Bir içim arzıdır / Gahdan da içməyir... və beləliklə yaşayış təzadlarla dolur. təzadlar belədir ki Qurdların gözündə / Qoyunlar yaşamın davamıdır / Qoyunların gözündə / Qurdlar sıcaq bir ölüm! / Yaşamağı / Qurdlar da sevirler, / Qoyunlar da /" Ancaq ölümü sevnələr yaşayacaqlar».

Burada yaratdığı simgə ilə sadəlikdə dərin sözlər ifadə edir. İslami cənabları gün mezularına da toxunur və yüksək bir qalada oturub hava danışmayı. gahdan amrıkaya da sözünü və fikrini ifadə edir . . .

Zəman şairi
4 - Günəşsiz kölgə
bunu sonra yazacağam

Ya Mola

○ Məsud İslamı

Bu gecə son baxışında qonağıq ya mola,
İrmaq irmaq axışında qonağıq yamula.

Yenə xəndəq göyərir qapbacamız silkınəcək!
Zülfüqarin çaxışında qonağıq ya mola.

Mülcəm oğlu deyəsən zülmət açıb kufiyə bax
Ulduz ulduz axışında qonağıq ya mola.

Od yaxıb sanki qılınc səcdədə Heydər közərir
Asta asta yaxışında qonağıq ya mola.

Şafağın qan çanağı indicə dolmuş daşa caq
Görürəm son naxışında qonağıq ya mola.

Gözün aç gör nə solub şüələrin gül sayağı
İndi biz son baxışında qonağıq ya mola.

Bu Gərıb Halıma

○ Hamid Babayı

Hanı bizim quymağımız
Gündə min bir yol, doğuruq!
Bir tərəfdən də bahalıq
Həyatı en boy qoğuruq.

Min bir kədrdən zahıyıq
Qəm qüssənin biz ahıyıq
Uçmuş arzular şahıyıq
Can içrə nəfsi boğuruq.

Arazda lam axan sayaq
Olmadi dalğaya dayaq
Zaman olubdur baş ayaq
şeir içində, dərd oğuruq.

بو غریب حالیم

○ حامد بابایی

هانی بیزیم قویماغیمیز
گونده مین بیر یول، دوغوروق!
بیر طرفدن ده باهالیق
حیاتی ائن بوی قوغوروق.

مین بیر کدردن زاهییق
غم غصه نین بیز آهییق
اوچموش آرزولار شاهییق
جان ایچره نفسی بوغوروق.

آرازدا لام آخان سایاق
ولمادی دالغایا دایاق
زaman اولوبدور باش ایاق
شعر ایچینده، درد اوغوروق.

یا مولا

○ مسعود اسلامی

بوگنجه سون باخیشیندا قوناغیق یا مولا،
ایرماق ایرماق آخیشیندا قوناغیق یامولا.

یئنه خندق گویریر قاپاجامیزسیلکینه چک!
ذولفقارین چاخیشیندا قوناغیق یا مولا.

مولجم اوغلو دئییه سن ظولمت آچیب کوفیه باخ
اولدوز اولدوز آخیشیندا قوناغیق یا مولا.

اود یاخیب سانکی قیلینج سجدهده حیدر کۆزه ریر
آستا آستا یاخیشیندا قوناغیق یا مولا.

شافاغین قان چاناغی ایندیجه دولموش داشا جاق
گۆرورم سون ناخیشیندا قوناغیق یا مولا.

گۆزون آچ گۆر نه سولوب شیعهلرین گول سایاغی
ایندی بیز سون باخیشیندا قوناغیق یا مولا.

زمان شاعیری مسعود اسلامی شعرلرینه بیر باخیش

دکتر محمد رضا کریمی باغبان

بورا قدر آمار باخیمی ایله دفترلی تانییق و بیلدیک اسلامی جنابلاری سربست شاعیرلیکده داها ماراقلی و شاعیرلیک ائدیر. شوبه ائتمیریک کی هر بیر شاعیر مختلف قالیبلارلا تانیق اولدوغو و هر بیرینده گوجل و باشاریجی اولمالی دیر، آنجاق سئودییه بلکه تکجه بیر نوع قالب اولدو و او قالیبدا یوخاری سویهده شعرلر قوشا بیلر. اما منجه شاعیر تانیق شایلیغی و اینجه لیکلرینی بیللمه یی لازیمدیر. اسلامی جنابلاری نین غزلری-کلاسیک فورمدا اولراق دیلی بوگونکو دیل دیر، اوندان اولان ترکیبلر، دئیملر و استعارلر بوگونون هنرینی اؤزنده ساخلاپیر. موضوع لاری دا جور به جور دور؛ بورادا ۱۳ غزل گلیمیش و گون سؤزونو سسله ییر. او تبریزدن، قاراباغدان دانیشیر و پنجره لرین آچیلما سینین گره کلیییندن سؤز آچیر. بورایا قدر راضی ائدیجی دیر. قوشمالارا گلدیکده اوزانلار شعرلی اولراق، شعرلی باشقا اوزانلار نسبت بیشمیش و دوغورلوش شعرلر دیر.

دوغورسو بودور کی چوخلو شاعیرلریمیز بوگون غزلدن داها آرتیق اوزان شعر فورمالارینی قوللانیرلار. بورادا یئنی لیک گتیرمه میش اولاندا اوزانلار چئوریلیرلر، باشقا سؤزله دئسک شاعیر یوخ بلکه اوزان اولورلار و اوزانلاریمیزین شعر یارادیجیلیقلاری حاققیندا دوشونجه لریمیز آیدیندیر. اوزانلار شفاهی اؤیره نیب و دیللری خالق دیلی دیر؛ چوخ زامانلار ساوادسیز اولدوقلاری اوچون شعر بزه ک لریندن آز یارارلانیب، خالق آراسیندا اولان بزه ک-دوزک لردن استفاده ائدرلر و دیللری نین شیرینلییی و گؤزهللییی خالق دیلی نین جانلی یارادیجیلیغی اولور. اما شاعیردن باشقا هنرلر گؤزله نیلیر. اوندان دیل باشقا اولمالی دیر؛ ترکیبلر، دئیملر، باخیش و گؤروش ده باشقا طرزده اولمالی دیر. بونون اوچوندور کی گاهدان شاعیرلر اوزان اولور، عینی حالدا

بیر سیرا اوزانلار شاعیرلیک ائدیر. اسلامی جنابلاری نین شعرینه-قوشمالارینا گلدیکده اؤزو بیر شاعیر دیر و اوزان قالیبلرینده شاعیر قالمیشدیر. یعنی دیلی، دوشونجه سی و دوغوسودا شاعیر دادیندادیر و شاعرانه دیر. باشقا شاعیرلریمیزه رغمن اونون قوشمالاریندا ایچ بؤلگولر دوز قوشولموشدور. بو نوکته اهمیت وئره ن شاعیرلریمیز تاسوفله آز اولموشدور. اونا گؤره من اونلار اوزان دئییرم. اما اسلامی بیر شاعیر دیر و شاعیر ده قالیر. او عروضو و هیجا شعرلی تانییر و دوزگون ده رعایت ائدیر. بورادا ۲۷ شعرلی گلیمیش و بوتون فورم اؤزه لیکلری دوزگون اولموشدور.

آنجاق دوردونجو بؤلومده گؤستریر کی او سربست شاعیری دیر. هم نیمائین اسلوبوندا شعر سؤیله ییر و هم آغ شعر یا آچیق شعر. اسلامی دیلیمیزی یاخش توره دیر، گؤزل سیمگه لر، استعاره لر، ایمازلار و سؤزجوکلر ایشله ده رک دیلیمیزی یوکسلتمه یه چالیشیر. دوشونجه باخیمیندا گون شاعیر دیر و شعرله اوخوجودا بیر انگیزه، بیر مفکوره یاراتماغا و اونو فیکره دالیرماغا چالیشیر و اوخوجو شاعیرین یاراتدیغی دنیا ایله اؤزو سیر و سلوکه چیخمالی اولور. منجه شعر بئله اولماسا شعر دئییل!

زمان شاعیری

۲

بوگون مسعود اسلامی جنابلاری-نین-بیر نفس ایلدیریم-عنوانلی شعر دفترینی واراقلاییریق تا اونون شاعیرلیک نفس لرله تانیق اولاق. بو کتاب شاعیرین ایلک چاپ اولان

آذربایجان چاغداش شعرلی انقلابدان سونرا پؤهره وئرمه یه باشلادی و یوزلرجه، بلکه مینلرجه یئنی شاعیرلر میدانا گلدی، و هر بیر ییر قونو اله آلاق شعرده اؤز قلمینی سینماغا باشلادی؛ ایلک ایللرده حیدربابایا سلام سایاغیندا اؤز ذوق و هنرلرینی سینادیلار؛ بیر سیراسی عاشیق شعرلی فورمالارینا ماراقلانیب اوزان اولدولار و بیر سیراسی ایلک ایللرده ساکیت دایاناراق هر نه یی آلت-اوست ائدی و شعرلرینه مودرن پالتار گئیدیرمه یی صلاح بیلدیلر و یئنی سؤزلره میدانا گلدیلر. باشقا یوندن باخارساق دئسک اولار بوگون مینلرجه شاعیریمیز واردیر، آنجاق بونلاردان نچه سی گلن یوزایله قالارقی اولاجاق؟ بلکه ۱۰۰ شاعیر و بو یوز شاعیردن تکجه ۵-۱۰ شاعیر دیر کی ائتکیلی اولراق یوزایللری اؤته بیله جکدیر. همین بو ۵-۱۰ شاعیر دیر کی خالقیمیزین اوریینده قالیب و شعرلی دیلیمیزین بزه یی و خالقیمیزین سئودییه اولاجاق دیر. کئچن نسیللردن ده بئله بیر دوروم واردیر و بارماق سایسی شاعیریمیز بوگون ده دیللرده قالیبدیر و منجه استاد شهریار، سه نند، اوختای، مفتون، ساحر، بارز و نچه باشقا شاعیردن آد آپارماق اولور و قالانلاری تکجه تاریخ ادبیاتلاردا آدلاری چکیلیمده دیرلر.

شعر اوریه یاتیرسا، بیینه باتیرسا اوخونار و ازیر اولوب دیللرده گزرو بوگون شاعیر دیل، دوشونجه و دوغو یاراداراق شعرینه گووه نه بیلر؛ یعنی دیلیمیزه خدمت ائتمیش اولار، دوشونجه یایمیش اولار و دوغولار نفوذ ائتمیش اولورسا، اونون شعرلی قالارقی اولور. شاعیر دیلیمیزین خدمتینده اولوب اؤز یارادیجیلیغی ایله دیلیمیزه خدمت ائده بیلر، یئنی سؤزجوکلر، یئنه استعاره لر، ایمازلار، شاعیرلیک ابزارلاری یارادیب-دیلیمیزی زنگینله ده، دوشونجه آلتینی گئیشله ده بیلر و اوخوجولاردا دوغو یارادا بیلر. بو اوچ قونودا گوجل اولمایینجا قالارقی شعر یارادا بیلر.

بو مقدمه ایله مسعود اسلامی جنابلاری نین شعر دفترینه و اونون ایلهم قایناغینا باخماغا چاتیرام. مسعود اسلامی نین اوچ شعر دفترلی الیمیزده دیر:

ایلک شعر دفترلی «بیر نفس ایلدیریم» ۱۳۹۴ جو ایله چاپ اولموش ایکینجی دفترلی «اسیرگنتمیش مزارلار کیمی یم» ۱۳۹۷ جی ایله یایلمیش و اوچونجو دفترلی «گونشسیز کؤلگه دیر» کی ۱۳۹۸ جی ایله ایشیق اؤزو گؤرموشدور.

بو اوچ دفترلی گؤزدن کئچیریب هر بیرینی واراقلاییرام. ایلک کتابی باشدان باشا سربست شعرلر احتوا ائدیر و دفترلی دورد بؤلدوبو زامان بیرینجی بؤلومده ۸۲ شعر، ایکینجی بؤلومده ۲۶ شعر، اوچونجو بؤلومده ۳۲ شعر و سون بؤلومده ۷ شعرلی اورتایا قویور. بو بؤلوملرین قونوسو و محتواسی حاققیندا سونرا دانیشاجام.

ایکینجی دفترنده کتابی بؤلومدن ۸۵ شعرلی گتیرمیش و تام شعرلی سربست اولمادادیر. آنجاق اوچونجو شعر دفترلی یئنه دورد بؤلومه بؤلونموش، اما بو دؤنه شعرلر قالیب و فورما شکلینه گؤره بؤلونموشدور. یعنی ایلک باشدا نثر یازیلار سؤیله نیر، ایکینجی بؤلومده غزلر گلیر، اوچونجو بؤلومده قوشمالارا چاتیر و سون بؤلوم سربست شعرلره یئر وئرلیر.

بو سۆزلر تکرارلانسا دا، دویغو یاراتماق و سیمگه لری آندیرماق
اوپون دور:
گۆزلرینده ایلدیریم
شاخیر
گۆزلریمده گونش
دارخیر
شهر دورغون دینیز
دایانیب
باخیر!

شاعیرین خیاللاری داریسقال پنجره لردن سورونور، داش
هئیکل لرله یاناشی باغیرتیلاری دینله یرکن اؤز ایچینده بیر
بوشلوقا جالانیر. آنجاق گاهدان دا سۆزونو آچیقجاسینا سۆیله ییر؛
بونونلا بئله، گۆزل ترکیب لر و شاعیرانه سۆیله-ییشله دئییر:

گل
گل شیمشه یینی
دادیزدیر خوروزلار
قیرمیزی ییبر تکی
قیزخیب بانالاسینلار
بیر یاری گنجه
سۆکولسون یوخوموز
گۆزلریمیزدن،
چیلله گنجه سی؟!
شاعیر سۆزلرینه بورون سیمگه لرله حیکایه لر سۆیله ییر و
حیکایه نین سونوندا بئله دئییر:
یاز بو یاربمچیق حیکایه نی
ایندی،
ایتین قودوران
چاغی دیر.

شاعیرین نجه شئیرینی اوخویوب بیر- بیر یانین یانینا
دوزدوکن سونرادیر کی هر بیر سۆزجوکن نه دئمک ایسته ییر
آنلا ییر. باشقا سۆزله دئسم هر سۆزجوک بیر اؤزل معناسی وار و بو
معنانی تاپدیکدان سونرا شاعیرین ایچ سۆزونو دویماق اولور. من
بورادا بونلاری آچیقلاماق ایسته مه ییرم بو اوخوجونون اؤز ایشی
دیر و هر اوخوجو اؤز معناسینی تاپیر و بورادادیر کی هرمنوتیک
هنری معنا تاپیر. هر حالدا بو شعرلرده سۆزجوکلر معنا تاپیر، دیله
گلیر و استعاره یه چئوریلیر. آنجاق نه گۆزل ترکیب لر، نه گۆزل
تصویرلر و نه گۆزل ایماژلار واردیر. شاعیرین اوره یی حساس دیر
و اوره یی آزادلیق ائی دیر، گونده اون بئش دؤنه دولوب بوشالیر.

عاییلدان بیر شئی چیخمادی
وور باشیما بئینیمده دانس ائیله سینلر دلی لر
خییوان باشیما فیزلانسین
یینلار باشینا!
وور اوزومون اؤرتوبو سۆکولسون
عۆمرونون بویلوغو
نه جور سئویرسن وور ...

شاعیرین ایلك شعر دفترى دۇرد بۇلومه بۇلونموش و كتاب
باشدان - باشا سربست شعرلردیر، آنجاق ایلك بۇلومده
شاعیرین تام خیاللاری و شاعیرانه سۆزلىر توپلانیر، ایکینجی
بۇلومده سئوگی شعرلىر گلیر و اوچونجو .. و دۇردونجو ...
گۆیه باخاندا گۆزلىریم گۆینه ییر!
های سالما یین تانری یاتیب دیر
اؤلومون سون بئشیگی دیر
یازیلما میش شعرلیریم

اثری- دیر. آنجاق شاعیرین شعرینه گلدیکده قالیمیشام کی
سۆزو هارادان باشلا ییم. بورادا او قدر شاعیرانه سۆزلر و دویغولار
واردیر کی آدام قالیر هانسین دئسین و هاراسی قالسین. دفترى
اُندیریب - دۇندیریم، یاداشلار گۇتورورم، بیرده باشدان اوخویورام،
آنجاق یئنه یازماغی هارادان باشلا یاجاغیمدا قالیمیشام. چونکی
بورادا شعرلرده چوخلو دوشونجه- لر یاتیب، دویغولار سسله نیر؛
منجه شاعیر حاققیندا نه یازاجاغینی شاعیر اولان دوشونر. من
شاعیر اولما دیغیم اوچون هارادان باشلا سام عیب ائتمز. بس بئله
باشلا ییرام:

شاعیر دفترینی اؤن سۆز یئرینه عنوانلی بیر شعر ایله باشلا ییر.
و بورادا اؤز یاشاییشینا اشاره ائدیر و شرح حالینی شعره چکیر.
بیلیریک مسعود اسلامی، ادلیم شاعیریمیز - قوجامان عباس
اسلامی - بارز تخلصلو شاعیریمیزین اوغلودور. آنجاق شاعیر
آناسی نین آدیندان شهرت قازانماغی ایسته مه ییر، باشقا سۆزله
اونون کۆلگه سی ائیندا شهرت قازانماغا مایل دئییلدیر. او اؤز
آیاغی اوسته دایانمالی دیر. دوزدور، بارز معاصر شعریمیزده بیر
دایاق دیر، بیر دیرک دیر؛ شعریمیز اونون شعرلرله جان تاپیب
دیلمیمیز دیری قالما سینا شاهد اولموشوق. ایلك شاعیردیر
کی اوستاد شهریارین حیدربایا سلام شعرینه ائل دایاغینا سلام
شعرله جواب وئردی و آردیجا بیر قوشون یولا دوشدو، اوستاد
شهریارین حیدرباباسی بیر مکتبه چئوریلدی و آنادیلیمیزی
اونودولماقدان قورتاردی. بارز، یاسلی ساوالان شعرله دیلره
دوشدو و دیلمیمیزه گوج وئردی و بوگون نیسگیل لی دویغولاریم
عنوانلی شعر دیوانی اوستاددان اؤلمز بیر یادگار دیر. مسعود
اسلامی بو نهنگ شاعیریمیزین اوغلودور، اما آناسی دیری-
ایکن شعرلرینی گون ایشیغینا چیخارمادی؛ اما بوگون اوچ شعر
دفترله چاغداش شعریمیزین اؤننده گنده شاعیرلرین ایلك
سیراسیندا دایانیر.

مسعود بیر مدرن و پست مدرن شاعیردیر و شعرلىر بو قایناقدان
ایلهام آلاراق یارانیر. اونون شعرلىر سیمگه لر، ایماژلارلا دولودور،
عئینی حالدا اورک دؤیونتولرله شاعیرانه باخیشلارلا داغلانیر.
یاراتدیغی تصویرلر ده شاعیرانه دیر:

سنین دوداقلاریندا
یام یاشیل سوکوت گۆیه رب
من،
او گۆیه رشین داوامیندا
بیر آجیمتیل دینجه لیش قدر
سارالمیشام
بیر ایچیم گونش بوشالتسان،
کۆکومدن گۆیه زر باغیرتی فیدانلاری
سیرا- سیرا
و سن،
بیر چاناق گونش
ایچرسن..!

شاعیرین تصویرلری گاهدان آجی و توختاقسیزدیر، چونکی
شعرلری دردسیزلیکدن یوخ، بلکه اورک آغری سیندان یارانمیشدیر:
شئیر اورک آغری سی دیر
قوسا بیلسن توخدارسان
امین اول، امنیت-ینه
زیبیلچی آدینی سوپور
سس سیزی بیر زیبیل قابی بیلر، بیر ده
سوپورا!
بیر سیرا سۆزلر شاعیرین شعرلرینده هئی تکرار اولور آنجاق

هله ده اوزاناجاق ساچلارین
دالغالاریندا بوغولان
شاعیر،
منم!

«باشیمیزا نه گلیر بو کلمه لردندیر» عنوانلی شعری اونون
شعر دونیاسینی دا اچیقلایر. شاعیر توپلومون تضادلارینی
یاخشیدجاسینا گۆرور، شاعیر اولماق اۆز باشینا بلا یاغدیрмаقدیر.
عاقیبللی آدام دا بئله بیر ایشی گۆرر؟! اسلامی نین شعرلرینی
اوخوماق اوچون ایکینجی دۆنه داها یاپیشیر، چونکی ایلک
اوخوماقدا اونون سۆز اینجی-لریله، دئییم لری و سیمگه لریله
تانیس اولورسان، بوندان سونرا دیر کی دلیینی آنلاپیرسان.
یعنی اونون شعرلرینده کدلار وار دیر، ایلک اوخونوشدا بو کدلاری
آلمالیسان و سونرا ایکینجی اوخونوشدا دوشونورسن کی شاعیر
نه دئمک ایسته ییر. گاهدان دا دونیا ادبیاتیندان خبردار اولماق
یاردیمچی اولور. بونو بیلمه لی سن، چونکی تاریخی آدلار، یئر
آدلاری، مختلف اولای لار و اوسطوره لره... اشاره اولونور؛ بونلاردان
خبردار اولسان شعرلریندن داها چوخ لذت دویارسان. مثلا ۹۲۱جو
صفحه ده بو آدلار کلمه ده دیر: لئوناردو، نیچه، ونگوک، بالزاک و...
باشقا شعرلری ده بئله دیر...

منجه بو دفتر گۆز شعرلریندن بیر ایشاغیدا گلن شعر دیر:
بوردا
دورنا گۆز بولاقلار
قیزیل آلمالیق لارین
ان گنیش لیگنه
آخیر
و بالتا قوخوسو گلیر
دوشونجه بوداق لاریندان

آستا یئری یولداس،
قارانقوشلارین قانادلاریندا قورویان
قان دیر
و بورا
تانی لار تاپداغی
آذربایجان دیر.

بورادا شاعیرین بیر سۆگی شعرینی ده اوخوبالیم:
باخیشین بال پته یی
باخیرام دلیم داماغیما یاپیشیر
دانیشنامدان سۆز لیریم اوره ییمده قالیر
گۆز لیریم گۆز لیرینده،
دوداقلارین بهشت قاپیسی
دوداقلاریم جهنم،
هاردا اولدوغومو
بیله بیلمه ییرم!

زمان شاعیری

۳ «اسیر گنتمیش مزارلار کیمی یم»

زمان شاعیریمیز آدلاندیردیغیمیز مسعود اسلامی نین ایشیق
اوزو گۆره ن ایکینجی کتابی نین آدی «اسیر گنتمیش مزارلار
کیمی یم». بو عنوان اۆز، اوخوجونو بیر اسیرلیک و مزار کیمی
یئر آباردیغینی دوشوندورور: هم قاراقولوق و هم زحمت ایچینده
اولماق گره کیر. دوغرودان دا بو شعر دفترینده بئله بیر دوروملا اوز-
اوزه گلیریک و زمانه نین آغیر دورومونو حیسن اندیریک. مسعود

اسلامی اجتماعی-سیاسی گۆروشلو بیر شاعیر دیر؛ اۆز زمانه سینده
نسیت تفاوتسوز اولان دئییلدیر؛ عینی حالدا کی دورومدان
تاثیرلنیر، اجتماعی دوروما دا تاثیر ائتمه یه چالیشیر. بو دفترده
۵۸ سربست شعر اوخویوروق، آما هامیسی بیر موضوع اوزه رینده
دئییلدیر، بلکه منجه دۆرد قونویا توخونموشدور: (۱ سۆگی، ۲)
شعر و شاعیرلیک، (۳) گۆز لیکلر و (۴) مانقوردلار توخونور. بورادا
حتا سۆگی شعرلری اجتماعی فسادان اوزاقلاتشما ییر؛ آنجاق بونو
دا هئی وورغالا ییر کی:

سون سۆز

سۆگیمیز دانیشاجاق...

شاعیرین یاشاییشی بشدان - باشا شعر ایلک کئچیر، اونون
بوتون گۆوده سیندن شعر یاغیر؛ سسی، شعر سسی-دیر،
یئریشینده شعر وار و بوتون سۆز لیریندن شعر قوخوسو گلیر. و
هر آن سۆگی اورکلده چیرپینیر:
ساقین! کلمه لر ایلان کیمی چالار،
سۆگی، سو کیمی آخار،
بولاق اود دوتوب یانار،
هر زمان گلسن سۆینه رم!

گل!

کوسدورمه کلمه لری!

گۆز دار سۆزجوکلردن شعی چیمماز،

هر زامان گلسن

گیره بیلرسن میصع لیمه!

من گۆز بولدلو،

اوره یی اودلو شاعیرم!

گل!

گل شعی یازیم سنی!...

شاعیرین دلی اودلودور، یومشاق دیر و اینجه. مسعودون
شعرلری نین گۆزلیگی ائله بورادادیر کی آجینی شیرینله قاتیر؛ هر
بیر شعی رینده هم آجیان حیسلر وار و هم شیرینلیکلر. اسلامی
اۆزونه بیر تخلص سچمه میش؛ او شاعیرلردن دئییلدیر کی
تاخما آد دالیندا اۆزونو گیزلتسین؛ اۆزونه آرخیاین بیر شاعیر دیر؛
آما شعرلرینده اوخوجونو داليجا چکیر، مختلف ساحه لرده سیر
ائتدیریر و نهایت بوراخیر... البته سرگردان قویما ییر، بلکه
اوخوجونو وادار ائدیر خیال لاری نین آرديجا گتتسین. بیر سیرا
شاعیرلر سۆز دئییب قورتارلار، آما اسلامی اوخوجونو دویغولار
دونیاسینا چکیر - آپاریر و اوردا اۆز حالی ایلک گزمه یی داوام
ائتمه یه بوشلا ییر. منجه شعرین بئله سی یاخشی دیر، اوخوجویا
احترام قویماقدیر، یوخسا شعر تعلیمی بیر حالدا اولار، سانکی
شاعیر اۆزونو هامیدان یوکسکده بیلیر و اونا اؤیرتمه یی اۆزونه
وظیفه آتیر. بیر حالدا کی اسلامی نین شیوه سینده اوخوجو اۆزو
دویغولارینی هدایت ائدیر و اۆزو شاعیره چئوریلیر. حتا نتیجه آلسا
دا اۆزونون فیکرینه عایید اولدوغونو بیلدیریر و اجازه وئیرر اوخوجو
اۆز دونیاسیندا سیر و سلوکا گیرسین. او نا گۆره دیر کی دئییر:

بونلار هامیسی شعی ردن دوغاجاق!

بونلار هامیسی شاعیرلرین ایشی دیر!

بلکه ده منیم نهایت آرزیم دیر!

سۆگی ان سۆدیین پیشیک بالاسی!

نازلانیدیقچا نازلانیر؛

یاشام بیر بیبالا یاز بالی!

اوتورموشام کانابه ده، شعی ر یازیرام!

اؤنومده دۆشمه نین گوللری گویه رزک

اؤیوم کیمی، اؤوبن کیمی منی چولقالا ییر!

Ustad Bariz

Sultan savalan

هله ده ياشاييرام!

يالاييرام هله ده!

«ئۆي» و «ئۆين» ايکي معنا داشيير و چوخ راحت کلمه لردن استفاده انده بيلير و دوروما گۆروشونو سۆزجوکلرله دئيه بيلير. شاعير سئومکدن دانيشار، آنچاق سئوگي انسانين ياراشيغي دير. سئوگي شعرلري ده ييغجام و شيرين-ديرلر:

سئومک فلسفه دير،

انسان نه قدر سئومه سه ده

سئوه جکدير!

سئوگي يه اۆلوم يوخدور!

سئو...

ياشا...

ياشا

سئوگيليم!

شاعيرين سۆزجوکلري ده يوموشاقدير، گۆزلدیر و شيرين. ساده، عئيني حالدا معنالي و دوشونجه ايله دولو. گاهدان بو ساده ليکدن اوخوجو اوشويور، گاهدان قيزيشير. ساده ليک عئيني حالدا چتين ليکلرله ده دولوردور.

انويميزين تاواني گۆي دور!

گۆي دئديبين آلاهيي انوي دير،

تاوانا باخجاغين تانري گۆرونور، بيز تانري نين قونشوسويوق!

تانري بيزي سئويور! بوتون اغريلار سئوگي دن باشلاتير...

اسلامي نين شعر ديلي عئين ساده ليکله شيرين دير، درين معنالي دير، معنا يوکو ايله اغيردير؛ او ساده ليکله دئير:

اوتانما قاداسي، سۆزون اولاندا دانيش!

دانيشماق هر نه يي اؤيره ده جک سنه!

چوخ ساده سۆزلر و ساده ديل دير، اما همين سۆزدن اؤيره نيريک. شاعير ساده سطرلرله سيمگه لر يارادير، بو سيمگه لري آليب اؤيرنديکده شعرلريندن داها لذت دويماق اولور. منجه شاعيرلر بئله اولمالي دير يوخسا شعار وئرمکله و يا چوخ چتين سيمگه ياراتماقلا اوخوجونو قازانماق چتين دير. شعري اوخويان لذت آلمالي دير، دويغولانمالي دير، و اونونلا برابر فيکير قازانمالي دير.

هر ايشين تملی آلاهيي آدييلا تۆکولور؛

ظولمون تملی تۆکولنده،

آلاهيي آدی سيلينير هر يئردن!

داواملی بير دؤيوش باشلاتير!

باشلاتير

ظولم ايله عدالتين قورتولماز دؤيوشو...

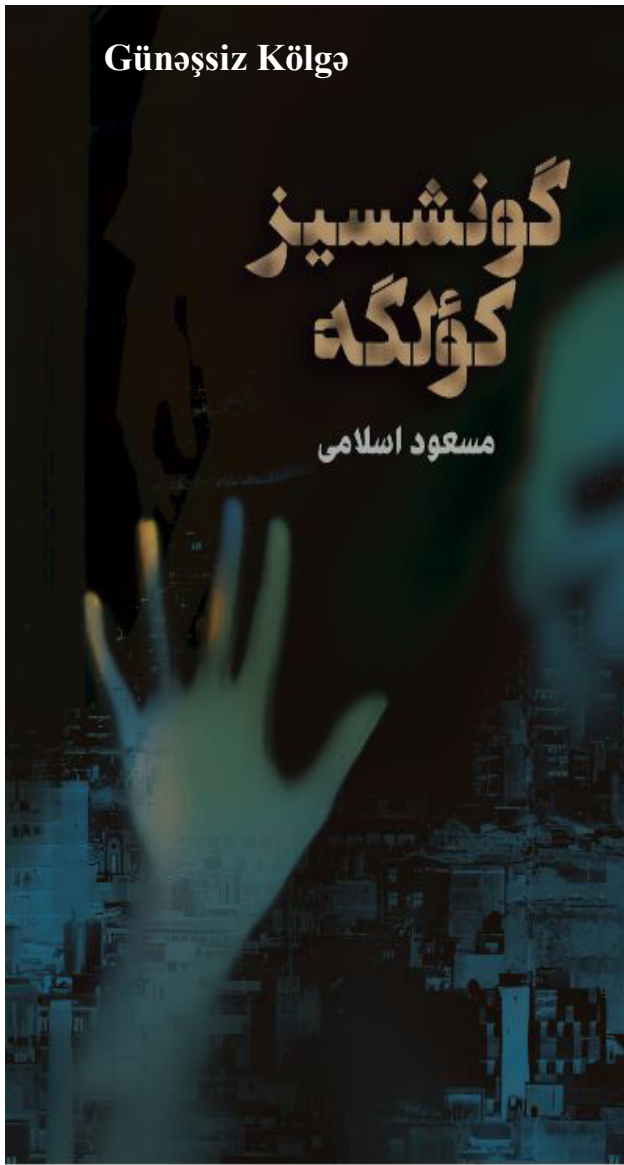
شاعيرين نظرينده:

انسان دئديبين / بير ايچيم آرزى دير / گاهدان دا ايچنمه بير .
و بئله ليکله ياشاييش تضادلارلا دولور. تضادلار بئله دير کي قوردلارين گۆزونده / قوبونلار ياشامين داوامى دير / قوبونلارين گۆزونده / قوردلار سيجاق بير اۆلوم! / ياشاماغي / قوردلار دا سئويلر، / قوبونلار دا / «آنچاق اۆلومو سئولر ياشاياجاقلار». بورادا ياراتديغي سيمگه ايله ساده ليکده درين سۆزلر ايفاده اندير. اسلامي جنابلاري گون موضوعلارينا دا توخونور و يوکسک بير قالادا اوتوروب هاوا دانيشمايير. گاهدان آمريکايا دا سۆزونو و فيکريني ايفاده اندير...

زمان شاعيري

۴ - گونشيسيز کۆلگه

بونو سونرا يازاغام

Əsir Getmiş Məzarlar Kimiyəm!

○ Məsud İslamı

Bir ovuc toprağa gümanım gəlirdisə,
Götürə bilmədim.
Əsir getmiş məzarlar kimiyəm!
Gah başım ayaqlarda,
Gah ayaqlar başımda;
Dığalar daş dığışlatdılar
Qucaqlaya bilmədim doyunca anamı!
Həsərlər məzar daşı...
Sökülüb ürəyim
Şeirlərim irinləmiş yaradır beynində,
Düşünüldükə dərinləşəcək!
Yuvasız quş nə bilir
Yurd nə deməkdir!

Yox, qarabaxt demədim
Heç qara sözünü sevə bilərəm yoxsa
Mən o topraqda itmiş birisiyəm!
Qorxmayın, gəlin axtarın!
Gəlin,
Qorxu yaşamın ölüm günüdür!
Qara bulud kimi doluyam
Urmu gölü ommasın deyə
Bir yer olsa yağaram!

Tək tir atanlar doluşubdur fikrimə;
Bütün sözcüklərimin əlləri göydədir!
Nə şeiri?
Özümü də itirmişəm
Gəlin axtarın!
Gəlin tapın!

اسیر گتتمیش مزارلار کیمیم!

○ مسعود اسلامی

بیر اوووج توپراغا گومانیم گلیردیسە،
گۆتورە بیلیمەدیم.
اسیر گتتمیش مزارلار کیمیم!
گاه باشیم ایاقلاردا،
گاه ایاقلار باشیمدا؛
دیغالار داش دیغیرلاتدیالار
قوجاقلایا بیلیمەدیم دویونجا انامی!
حسرتلر مزار داشی...
سۆکولوب اورهییم
شئعیرلریم ایرینلەمیش یارادیر بئینیندە،
دوشونولدوکجه درینلەشەجک!
یوواسیز قوش نە بیلیر
یورد نە دئمکیدیر!

یوخ، قاراباخت دئمەدیم
هئچ قارا سۆزونو سئوہ بیلەرم یوخسا
من او توپراقدا ایتیمیش بیرسییم!
قورخمایین، گلین آختارین!
گلین،
قورخو یاشامین اولوم گونودور!
قارا بولود کیمی دولویام
اورمو گولو اومماسین دئیە
بیر یئر اولسا یاغارام!

تک تیر اتانلار دولوشوبدور فیکریمە؛
بوتون سۆزجوکلریمین الیری گۆیدەدیر!
نە شئعیری؟
اؤزومو دە ایتیرمیشم
گلین آختارین!
گلین تاپین!

Səxavət İzzəti

Qaradağ mahalı dərin dərələrilə, uca dağlarla, sərin sulu bulaqlarla, güllü- çiçəkli düzlərilə və yam yaşıl meşələrilə hər bir insani özünə heyran edə bilən bir bölgədir İran Azərbaycanın şəməlinə təbrizlə arazın arasında.

Bu doğul gözləklərdən başqa bura bir saz və söz beşigi dir. dədə qurbanıdan başla günümüze qədər burda minlər aşiq saz çalmış qoşmalar demişdir. bu üzdən Qaradağ mahalı ədəbi yaradıcılıqlada sayılıb- seçilən bir bölgədir. bolgənin ədəbi mühitində yetişən və bu mühitə ünlü əsərlərilə daha şan- şərəf gətirən şairlərimizdən biri mərhüm ustad "Abbas İslami" "Bariz"dir. ustad Barizin ədəbi yadgarı yaratdığı əsərlər və yaradıcı evladlarıdır. bu gün modern şeirimizin bayraqdarlarından biri olan hürmətli ustad "Məsud İslami" bu ədəbi yadgarlardan biri və həmdə cılavdardır. ustad Məsud İslami həyatını bu bir neçə sətirə sığışdırmaq çətin olsada deyə bilərik ki: Abbas oğlu Məsud İslami min 1946-cı ilinin bəhmən ayının onuncu günü Əhər şəhərinin quzey beş kilometrliyində yerləşən " Ay pırzən " kəndində qeyd etdiyimiz kim ədəbiyətçi bir ayilədə doğulmuşdur.

İlk təhsilini o kəndidə xaqanı oxulunda, orta təhsilini Təbriz şəhərində Nicat, Fərdosi və Dehqan oxullarında bitirərək ali təhsil sinağıyla pulis bili yurduna yol tapır. orda lazım olan təhsilə əldə edərkən pulis bilimlər ozmanı olaraq nəzmiyə bölümündə xidmətə başlayır. otuz ildən sonra təqaid məqamına çatıbdır. hələlikdə Təbriz şəhərində yaşayır.

Yazdığı şeirlər genəlliklə sərbəst " azad" formadadırlar. gahdanda Qoşma, Gəraylı, Bayatı və başqa heca qaliblərində toplumsal məzmunlar daşıyırlar. yeri gələndə Qəzəldə yazır. bu şairdən uç kitab " Bir nəfəs ildirim ", " Əsir getmiş məzarlar kimiyəm " və " Günəşsiz kölgə" adlı şeir topluları işiq üzü görübdür. atası ustad "Abbas Bariz" in çap olmamış şeirlərindən də 537 səhifədə Nisgilli duyğular adlı bir şeir kitabı işləyib yayımlayıbdır. çap olmamış kitabları " sonuncu nəfəs" adlı şeir toplusu və ustad " Abbas Bariz kimdir" ünvanlı kitabı çapa gətirsin deyə icazə gözləyirlər. qalan yazıları " öykü, məqalə və ayrı ayrı şeirləri bir tədad nədnlərə görə hələ də qaralıqda yaşayırlar.

Bu şairin çox şeirləri "Günəş" "Azərbaycan" nəşriyyələrində özəlliklə "Heydərbaba həftəliyi", "Saqı həftəliyi", "Məhd təmədən" və "Məhd azadı" gündəliklərində dönələr çap olub yayımlanıbdır.

Bu şairin bütün şeirləri susyal şəbəkələrdə o cümlədən Blogfa və Facebook və telgram kanallarında paylaşılıbdır. çoxlu saytlar özəlliklə işiq saytı bu şairin çox şeirlərinə yer veribdir. şairdən özü haqqda yazı istəyimizə belə bir cəvab yazmışdır:

"Şeir sahəsində gahdan özüm də özümü yaxşı tanıyabilmədən yolumu itirib yolda qalıram! o anda şeirlərimin iç qatlarından başqa bir mən baş qovzayıb şairin kim olduğundan danışır! yeri var deyim ki, yazdığım şeirlər mənim kim olduğumu yaxşı bilirlər! rica edirəm məni dərindən tanımaq üçün " Bir nəfəs ildirim" kitabında " Ön söz yerinə" yazdığım:

"Dörd yaşında ikən ölüm ayağına düşəndim
anama görə
Ölüm anlamadı məni,
Dörd yaşımdaykən"

şeyriylə yanaşıb kim olduğumu o şeirdən sursunlar!?
əminəm öz düşüncələrinin incəliyi qədər duz coab eşidə bilirlər"

Ustad məsud İslaminin şeirlərində sözlərdən tutdu misraları əhatə edən bir dərd səzirik. düzdür şeir dərdlərin, nisgillərin sonucundan yaranan bir ədəbi məhsuldur. ancaq bu şairin dərdi onunla yaranıb, yol yoldaşı olub, bir an belə şairdən uzaqlaşmayıbdır. və həmin dərdlərdir ki şairi, pişirib, yetişdirib və gözəl şeirləri yazmaq üçün hazırlayıbdır. zamanla ustad şairin kişisəl dərdləri toplumsal dərdlərlə yer dəyişibdir. şair işi ilə bağlı olaraq uzun illər dərdli insanlarla üz üzə gəlmiş onların dərd və kədərini bir bir ürəyinə dərərək şeirlərində danışdıra bilmişdir.

Ustad şairin lirik şeirləri də az deyil və bu lırıkalər şairin nəqədər sevgi, məhəbbət və gözəllikə inandığını göstərir.

Şairin məhəbbət dünyasında kişisəllikdən toplumsallıq dünyasına çatır. şairin şeirində Azərbaycan xalqının sevgi və məhəbbət dünyasını seyr etmək hər bir oxucuya imkan verir. təsvir olunan gözəl və gözəllik bütünlüklə Azərbaycan əsilli dir.

Ustad şairin hər hansı qalibdə olursa olsun şeirlərində çağdaş və canlı bir dil hakimdir və eyni halda sadə və yumuşaq bir dil və şair şeirinə seçdiyi sözcükləri zorla seçməyibdir bəlkə sözcüklər bir birinə aşiq olaraq şeirlərdə yan yana oturublar. buda əsil şairin özəlliklərini bildirən bir örnəkdir. şairin şeirinin özəlliklərini bilmək üçün ustad kəriminin bu sayda verilən yazısını oxumağı unutmayın.

شاعردن اۆزۈ حاقدا یازی ایسته ییمیزه بئله بیر جواب یازمیشدیر:

«شعر ساحه سینده گاهدان اۆزۈم ده اۆزۈمو یاخشى تانیایلمه دن یولومو ایتیریب یولدا قالیرام! او آندا شئعیرلریمین ایچ قاتلاریندان باشقا بیر من باش قووزاییب شاعیرین کیم اولدوغوندان دانیشیر! یئری وار دئییم کی، یازدیغیم شعرلریم کیم اولدوغومو یاخشى بیلیرلر! ریجا آندیرم منی دریندن تانیماق اوچون «بیر نفس ایلدیریم» کیتابیندا «اؤن سۆز یئرینه» یازدیغیم:

«دۆرد یاشیندا ایکن اۆلوم آیاغینا دۆشنیدیم
آنا گۆره
اۆلوم آنلامادی منی،
دۆرد یاشیمدا ایکن»

شعری ایله یاناشیب کیم اولدوغومو او شعردن سورسونلار؟! امینم اۆز دوشونجه لرینین اینجه لیلی قدر دوز جواب انشیده بیلرلر»

استاد مسعود اسلامی نین شعرلرینده سۆزلردن توتدومصرع لاری احاطه ائدن بیر درد سزیریک، دوزدور شعر دردلرین، نیسگیل لرین سونوجوندان یارانان بیر ادبی محصول دور. آنجاق بو شاعرین دردی اونونلا یارانیب، یول یولداشی اولوب، بیر آن بئله شاعردن اوزاقلانما ییب دیر. و همین دردلردیر کی شاعری، پیشیریپ، یئتیشدیریب و گۆزل شعرلری یازماق اوچون حاضیرلا ییب دیر. زامانلا استاد شاعرین کیشی سل دردلری توپلومسال دردلره یئر دگیشیب دیر. شاعر ایشی ایله باغلی اولراق اوزون ایل لر دردی اینسانلارلا اوز اوزه گلیمش انولارین دردلرینی بیر بیر اوریینه دره رک شعرلرینده دانیشدیرا بیلیمش دیر.

استاد شاعرین لیریک شعرلری ده آز دئییل و بو لیریکلار شاعرین نه قدر سئوگی، محبت و گۆزلیکه اینانیدیغینی گۆستریر. شاعرین محبت دونیاسی دا کیشی سللیک دن توپلومساللیق دونیاسینا چاتیر. شاعرین شعرینده آذربایجان خالق نین سئوگی و محبت دونیاسینی سئیر ائتمک هر بیر اوخوجو یا امکان وئیرر. تصویر اولونان گۆزل و گۆزلیک بوتونلوکله آذربایجان اصیل لی دیر.

استاد شاعرین هر هانسی قالبده اولور اولسون شعرلرینده چاغداش و جانلی بیر دیل حاکیم دیر و عینی حالدا ساده و یوموشاق بیر دیل و شاعر شعرینه سئچدی یی سۆزجوکلری زورلا سئچمه ییب دیر بلکه سۆزجوکلر بیر بیرینه عاشیق اولراق شعرلرده یان یانا اوتوروبلار. بودا اصیل شاعرین اۆزلیکلرینی بیلدیرن بیر اۆرنک دیر. شاعرین شعرینین اۆزلیکلرینی بیلیمک اوچون استاد کرمی نین بو سایدا وئریلن یازیسینی اوخوما یی اونوتما یین.

قاراداغ ماحالی درین درهلرله، اوجا داغلارلا، سرین سولو بولاقلارلا، گوللو- چیچکلی دوزلرله و یام یاشیل مئشه لرله هر بیر اینسانی اۆزۈنه حئیران آنده بیلن بیر بۆلگه دیر ایران آذربایجانین شمالیندا تبریزله آرا زین آراسیندا.

بو دوغال گۆزلیکلردن باشقا بورا بیر ساز و سۆز بئشیگی دیر. دده قوربانی دن باشلا گونوموزه قدر بوردا مینلر عاشیق ساز چالمیش قوشمالار دئمیش دیر. بو اوزدن قاراداغ ماحالی ادبی یارادیجیلیغی ایله ده ساییلیب- سئچیلن بیر بۆلگه دیر. بولگه نین ادبی محیطینده یئتیشش و بو محیطه اولنولرله داها شان- شرف گتیرن شاعرلریمیزدن بیرری مرحوم استاد «عباس اسلامی» «بارز» دیر. استاد بارزین ادبی یادکاری یاراتدیغی اثرلر و یارادیجی انولادلاری دیر. بو گون مدرن شعریمیزین بایراقلارلاریندان بیرری اولان حورمتلی استاد «مسعود اسلامی» بو ادبی یادکارلاردان بیرری و همده جلوداری دیر. استاد مسعود اسلامی حیاتی نی بو بیر نچه سطیره سیغیشدیرماق چتین اولسادا دئییه بیلرک کی:

عباس اوغلو مسعود اسلامی قئید ائتدیمیز کیم مین اوج یوز ایییرمی بئشینجی ایلین بهمن آی نین اونونجو گونو اهر شهربین قوزئی بئش کیلومتیرلییینده یئرله شن «آی پییرزان» کندینده ادبیاتچی بیر عایله ده دوغولموشدور.

ایلک تحصیلاتینی اوکندیده خاقانی اوخولوندا، اورتا تحصیلاتینی تبریز شهربنده نجات، فردوسی و دهقان اوخول لاریندا بیتیره رک عالی تحصیل سیناغی ایله پولیس بیل یوردونا یول تاپیر. اوردا لازم اولان تحصیلاتی الده اندرکن کارشناس انتظامی بۆلومونده خیدمته باشلا ییر.

اوتوز ایلدن سونرا تقاعد مقامینا چاتیب دیر. هله لیکه ده تبریز شهربنده یاشا ییر.

یازدیغی شعرلر گئئلیکله سربست «آزاد» فورمادادیرلار. گاهدان دا قوشما، گرایلی، بیاتی و باشقا هئجا قالبلرینده توپلومسال مضمون لار داشییرلار. یئری گلنده غزل ده یازیر.

بو شاعیردن اوج کیتاب «بیر نفس ایلدیریم»، «اسیر گتمیش مزارلار کیمی یم» و «گونشسیزکۆلگه» آدلی شعر توپلولاری ایشیق اوزو گۆرۈدور.

آناسی اوستاد «عباس بارز» ین چاپ اولمامیش شعرلریندن ده ۷۳۵ صحیفه ده نیسگیل لی دو یغولار آدلی بیر شعر کتابی ایشله ییب یایملا ییب دیر.

چاپ اولمامیش کتاب لاری «سونونجو نفس» آدلی شعر توپلوسو و اوستاد «عباس بارز کیم دیر» عنوانلی کیتابی چاپا گئتسین دئییه ایجازه گۆزله ییرلر.

قالان یازیلاری «اؤیکو، مقاله و آیری آیری شعرلری بیر تعداد نندلره گۆه هله ده قارانیقدا یاشا ییرلار.

بو شاعیرین چوخ شعرلری «گونش» «آذربایجان» نشریه لرینده اۆزلیکله «حیدربابا هفته لیگی»، «ساقی هفته لیگی»، «مهد تمدن» و «مهد آزادی» گونده لیکلرینده دۆنه لر چاپ اولوب یایملا نیب دیر.

بو شاعیرین بوتون شعرلری سوسیال شبکه لرده او جمله دن بلاگفا و فیسبوک و تلگرام کانال لاریندا پایلا شیلبیدیر. چوخلو سایتلار اۆزلیکله ایشیق سابتی بو شاعیرین چوخ شعرلرینه یئر وئریب دیر.

Qoşma

قوشما

○ Məsud İslamı

○ مسعود اسلامی

Oba köçüb yurd olayır
Quzqun güdür qurd olayır
Dərdli susub dərd olayır
Hürüt hürüt baxır daşlar-
Daşa dönüb sanki başlar

اوبا کۆچوب یورد اولاییر
قوزقون گودور قورد اولاییر
دردلی سوسوب درد اولاییر
هوروت هوروت باخیر داشلار-
داشا دۆنوب سانکی باشلار

Dil dayanıb göz danışır
Xəyalımla söz danışır
Mən birəmsə yüz danışır
Hürüt hürüt baxır daşlar-
Baş ayaqdı burda başlar!

دیل دایانیب گۆز دانیشیر
خیالیمله سۆز دانیشیر
من بیرمسه یوز دانیشیر
هوروت هوروت باخیر داشلار-
باش آیاقدی بوردا باشلار !

Yağmur yağıb yer qoxuyur
Hörümçəklər tor toxuyur
Mən ağlıram yel oxuyur
Hürüt hürüt baxır daşlar-
Kim kimədir a yoldaşlar

یاغمور یاغیب یئر قوخویور
هۆرۈمچکلر تور توخویور
من آغلیرام یئل اوخویور
هوروت هوروت باخیر داشلار-
کیم کیمه دیر آ یولداشلار

Topraqları qatmış insan
Sevgilisin atmış insan
Son durağa çatmış insan
Hürüt hürüt baxır daşlar -
Öz içindən axır daşlar

توپراقلاری قاتمیش اینسان
سئوگیلیسین اتمیش اینسان
سون دوراغا چاتمیش اینسان
هوروت هوروت باخیر داشلار-
اۆز ایچیندن آخیر داشلار

Mən gedirəm yol dayanır
Dol boşalı qatarlanır
Bilməzdim daşda qanır
Hürüt hürüt baxır daşlar-
Axır daşdan qanlı yaşlar!

من گئدیرم یول دایانیر
دول بوşالی قاتارلانیر
بیلمزایدیم داشدا قانیر
هوروت هوروت باخیر داشلار-
آخیر داشدان قانلی یاشلار!

Bu Küçənin Axırı

○ Msud islami

Əli əlimdə, xiyavan qırağında dayanmışıq;
Leyli ilə Məcnun da dayanıb,
bizə baxırlar!
Xiyavan tirafıkdı,
maşınlar buq çalır;
Qar yağır, soyuqdur hava.
Biz kimsəyə baxmadan
hamı bizə baxır;
O, hərnəyi gün rəngində görür
mən, qan rəngində!
Taksi buq çalır,
dünyamız dağılır
ayaqlarımızın altına
Yığmadan ayaqlayırıq!
ansızın yağış yağır
◀
O islanir,
mən üşüyürəm!
Özümüzü tapmamışdan
Başqa bir taksi buq çalır;
Durduğumuz yerdə daşlanıb,
Boşalırıq xiyavanın sopsuyuq ürəyinə
Göydən misrə misrə şeir yağır! -
O islandıqca mən donuram!
Fikir məni götürür köhnə bir məzarlığa
Bütün qəbirlər sökülüb tökülüblər,
Sökülmüş qəbirlərdə açılmış bacalar
Ac qurd kimi ağızlarını göyə açıb olayırlar!
Ayaqlarımız xiyavana yamanıb, dayanmışıq!
Bu küçənin axırı
hara çıxır
Xanım?!

بو کوچه‌نین آخیری

○ مسعود اسلامی

الی الیمده، خیوان قیراغیندا دایانمیشیق؛
لئیلی ایله مجنون دا دایانیب،
بیزه باخیرلار!
خیوان ترافیکی،
ماشینلار بوق چالیر؛
قار یاغیر، سویوقدور هوا.
بیز کیمسه‌یه باخمادان
هامی بیزه باخیر؛
او، هر نه‌یی گون رنگینده گۆرور
من، قان رنگینده!
تاکسی بوق چالیر،
دونیا‌میز داغیلیر
ایاقلاریمیزین آلتینا
ییغمادان ایاقلاییریق!
آنسیزین یاغیش یاغیر
◀
او ایسلانیر،
من او شوپورم!
اؤزوموزو تاپمامیشدان
باشقا بیر تاکسی بوق چالیر؛
دوردوغوموز یئرده داشلانیب،
بو شالیریق خیوانین سوپسویوق اوره‌یینه
گۆی دن میصرع میصرع شئعییر یاغیر! -
او ایسلاندیقجا من دونورام!
فیکیر منی گۆتورور کۆهنه بیر مزارلیغا
بوتون قبیرلر سۆکولوب تۆکولوبلر،
سۆکولموش قبیرلرده اچیلیمیش باجالار
آج قورد کیمی اغیزلارینی گۆیه اچیپ اولاییرلار!
ایاقلاریمیز خیوانا یامانیب، دایانمیشیق!
بو کوچه‌نین آخیری
هارا چیخیر
خانیم?!

Səsim Darıxır

سەسیم داریخیر

○ Məsud İslamı

○ مسعود اسلامی

Silə bilərsiniz fizikal baxışlarımı bəbəyinizdən!
Hıcalarım silinəsi deyil,
Türkü qadın geyimlərinin
al əlvən güllərindən!-
Gözləriniz
dinləməkdə...
Qulaqlarınız
görməkdə...
Ürəyiniz ağrıyacaq kələmələrin qovuşacağında
Şeirlərim dönüm döngəli, şeirlərim əyri buruq, - -
Yorulursanız silin gözlərimdən, silin!..
Qurtulun darısqallığınızı hərnəyimizdən!
Qurtulun səsimi qərəntinənizdən!
Kağaza sancaqlayıb göndərin odabaşına!
Səsim darıxır, səsim diksinir səsinizdən,
qaytarın özümə!
qaytarın səsimi!
səsim darıxır,
səsinizdən!

سیلە بیلرسینین فیزیکیال باخیشلاریمی بېه یینیزدن!
هیججالاریم سیلینەسی دئییل،
تورکو قادین گئییملرینین
آل الوان گوللریندن! -
گۆزلرینیز
دینلەمکدە...
قولاقلارینیز
گۆرمکدە...
اورە یینیز آغرییاجاق کلمەلرین قوووشاغاغیندا
شئعیملریم دۆنوم دۆنگەلی،
شئعیملریم ایری بوروق،
یورولورسانیز سیلین گۆزلریمدن، سیلین!..
قورتولون داریسقاللیغینییزی ھرنە ییمیزدن!
قورتولون سەسیم قرنطینەنیزدن!
کاغادا سانجاقلائیپ گۆندیرین اوداباشینا!
سەسیم داریخیر، سەسیم دیکسینیر سەسینیزدن،
قایتارین اۆزومە!
قایتارین سەسیم!
سەسیم داریخیر،
سەسینیزدن!

Özümü Gəzirəm

○ Səxavət İzzəti

Ömrün qışına çatdım,
Yazımı gəzirəm hələ!
Düzümdə qoyun sürüsün,
Quzumu gəzirəm hələ!

Kor duman yatıb gözümə,
Torunu atıb gözümə,
Gözlüyü tutub gözümə!
Gözümü gəzirəm hələ!

Tapdağı qayalar başı,
Oylağı zirvələr qaşı,
Bizim dağların tanışı,
Dizimi gəzirəm hələ!

Gücümü sərib dizimə,
Çəliklə girib dizimə,
Çənəmi verib dizimə!
Dözümü gəzirəm hələ!

Yamacı itib meşəli,
Bulağı meyli, neşəli,
Ağ çiçəkli, bənövşəli,
Düzümü gəzirəm hələ!

Yolumda ağaran qaram,
Yoxluğa tutulan varam,
Vaxtım yox səni axtaram!
Özümü gəzirəm hələ!

اۆزومو گزيرم

○ سخاوت عزتی

عۆمرون قیشینا چاتدیم،
يازیمی گزیرم هله!
دوزومده قویون سوروسون،
قوزومو گزیرم هله!

کور دومان یاتیب گۆزومه،
تورونو آتیپ گۆزومه،
گۆزلویو توتوب گۆزومه!
گۆزومو گزیرم هله!

تاپداغی قایالار باشی،
اویلاغی ذیروه لر قاشی،
بیزیم داغلارین تانیشی،
دیزیمی گزیرم هله!

گوجومو سرب دیزیمه،
چلیکله گیریب دیزیمه،
چنه می وئریب دیزیمه!
دۆزومو گزیرم هله!

ياماجیم ايتیب مئشه لی،
بولاغی مئی لی، نئشه لی،
آغ چیچک لی، بنؤوشه لی،
دوزومو گزیرم هله!

يولومدا آغاران قارام،
يوخلuga توتولان وارام،
واختیم یوخ سنی اختارام!
اۆزومو گزیرم هله!

İşğalçıya!

○ Nadir Əzhəri

Qəzəbsiz vururam səni, qəzəbsiz!
çünkü sevinc üçün mubarizə aparıram
kəlmədən başqa heç silahı sevmirəm
və sözlərin də yarasını bağlayıram
bu savaş,
bu ölüm məndən deyil.

sən Ölümlə hər yerdə "selfi" çəkirsən!
Və mazarlıqlarda özünü göstərirsən
sən cinayət şovunun sonuncu pərdəsisən
bu savaş,
bu ölüm məndən deyil,
Qarabəğdən çəkil!

ایشغالچییا!

○ نادیر ازهری

غضب سیز وورورام سنی، غضب سیز!
چونکو سئوینج اوچون موباریزه آپاریرام
کلمه دن باشقا هنج سیلاحی سئومیرم
و سؤزلرین ده یاراسینی باغلائییرام
بو ساواش،
بو اؤلوم مندن دییل.

سن اؤلومله هر یئرده "سئلفی" چکیرسن!
و مازارلیقلاردا اؤزونو گۆستیررسن
سن جینایت شووونون سونونجو پرددەسی سن
بو ساواش،
بو اؤلوم مندن دییل،
قاراباغدان چکیل!

Xəzəlləşirəm

○ Özləm

Ömrümün yazına payız oturur,
Xəyallar üstünə xəzəlləşirəm.
Sevgi çanağımız sevinci gəzir
Ancaq mən kədərlə gözəl ləşirəm!

Asılı qalmışam ürək sözündə
Tamsınıb həsrətin lap dayanmışam.
Dilənçi olmuşam hər baxışına
Axı gözlərinə mən dadanmışam.

Payız ətəyindən sevgi umuram
İçimdə xəzəlin çırpınır səsi.
Sənsizlik anlarım nəyimə gərək
Gəl daşsın gönlümün duyğu həvəsi.

Yorqun xəyalların başdan çəkilmir
Qandal yarasına özləm bələnir
Ürəimdə sənə nifrət əkilmir
Sevgidən gözümə nisgil ələnir.

خزل لشیرم

○ اؤزلم

عۆمرومون یازینا پاییز اوتورور،
خیاللار اوستونه خزل لشیرم.
سئوگی چاناغیمیز سئوینجی گزیر،
آنجاق من کدرله گۆزل لشیرم!

آسیلی قالمیشام اوره ک سؤزوندە،
تامسینیب حسرتین لاپ دایانمیشام.
دیلنچی اولموشام هر باخیشینا
آخی گۆزلرینه من دادانمیشام.

پاییز اته ییندن سئوگی اومورام،
ایچیمده خزلین چیرییینیر سسی.
سنسیزلیک آنلاریم نییمه گرک
گل داشییین کۆنلوم دوغو هوسی.

یورقون خیاللارین باشدان چکیلیمیر،
قاندال یاراسینا اؤزلم بله نیر!
اوریمده سنه نفرت اکیلیمیر
سئوگیندن گۆزومه نیسگیل اله نیر.

Doğuş

دوغوش

○ Mərcan Mənfazadə

○ مرجان مناف زاده

Zahıyam adıma
41 gündü doğmuşam adımı
41 saatın toxunmuşuyam bu anlar
Toxunacaqlısıyam
Al arvadının əldə toxunmuş toxunacağı
İztirab dırnağı
Dəhşət duvağı...

Zahıyam adıma
Adım ustunu enir adlar
Adım altını çıxır adalar
Ah... Mənə düşmüş qadalar
Adımın adasıyam...

Zahıyam adıma
Bir dişi düşüb, qalmış əlimdə
Sular göynəyir yerində
Üşaq ağlayır qəbrində
Dayaz dərinədə...

Zahıyam adıma
Bir sözcüyün mənə oxşarı «mərcan» nı kimi
Həyəcanı kimi
... Canı kimi
... Anı kimi
... Nı kimi
... I kimi
Kimi...

زاهی یام آدیما...
۴۱ گوندی دوغموشام آدیمی
۴۱ ساعاتین توخونموشیویام بو آنلار
توخوناجاقلیسی یام
آل آروادینین الدە توخونموش توخوناجاگی
ایضطیراب دیرناگی
دەشت دوواگی ...

زاهی یام آدیما...
آدیم اوستونو ائیر آدلار
آدیم آلتینی چیخیر آدلار
آه... منه دوشموش قادالار
آدیمین آداسی یام ...

زاهی یام آدیما...
بیر دیشی دوشوب قالمیش الیمده
سولار گۆینه ییر یئرینده
اوشاق آغلا ییر قیبرینده
دایاز درینده...

زاهی یام آدیما...
بیر سۆزجویون منه اوخشاری «مرجان» نی کیمی
هیجان کیمی
... جانی کیمی
... انی کیمی
... نی کیمی
... ی کیمی
... کیمی ...

Karabağ

○Hacer Alioğlu Yakuti

Selam sana Türk'ün yurdu nazlı canan Karabağ
Kavuşmanın özlemiyle aşkla yanan Karabağ
Kızıl Elma'dır sevdamız çölünde Mecnun'uz biz
Nihayet dağlarımızdan kalktı duman Karabağ

Ne hasretler sığdırdık biz yaşadığımız asra
Aynı limana yol aldık umudun ardı sıra
Vakit tamam sesi geldi sabır üfledi sura
Hürriyet diye haykırdı hasretle can Karabağ

Gülsün Şuşa'nın gözleri konuşsun ak hayâller
Dönsün yönünü sılaya gurbette kalan yollar
Kafkasya'dan Har-ı Bülbül kanadıyla el sallar
Sen vuslatsın sen cesaret sen kahraman Karabağ

Biz tek yürek tek milletiz bellidir gölgesinden
İstiklâli solumuşuz özgürlük nefesinden
Yirmi sekiz sene sonra hasretin bahçesinden
Vuslatıyla dünyamıza zafer sunan Karabağ

Yakuti vatan çınardır dalıyla yaprağıyla
Yıllarca vuslat bekledi elinde bayrağıyla m
Doğruldu selâma durdu taşıyla toprağıyla
Gökte hilâl yön verince yıldızlanan Karabağ

قاراباغ

○ هاجر علی اوغلو یاقوتی

سلام سانا تورکون یوردو نازلې جانان قاراباغ
قاووشمانین اۆزلمی ایلە عشق له یانان قاراباغ.
قیزیل المادیر سئودامیز چؤلونده مجنونوز بیز
نیهایت داغلاریمیزدان قالخدی دومان قاراباغ.

نه حسرتلر سیغیدیردیق بیز یاشادیغیمیز عصیره
عینی لیمانایول آدیق اومودون آردی سییره
واخیت تامام سسی گلدی صبیر اوفله دی سورا
حورریت دئییه هایقیردی حسرتله جان قاراباغ.

گولسون شوشانین گۆزلری قونوشسون آغ خیالار
دؤنسون یئونو سیلایا غوربتده قالان یوللار
قافقازیادان خاری بولبول قانادیلا ال ساللار
سن ووصلاتسان سن جسارت سن قهرمان قاراباغ.

بیز تک اورک تک میللتیز بللیدیر گۆلگه سیندن
ایستیققالی سولوموشوز اؤزگورلوک نفسیندن
ایرمی سککیز سنه سونرا حسرتین باغچاسیندان
ووصلاتییلا دونیامیزا ظفر سونان قاراباغ.

یاقوتی وطن چیناردیر دالیلا، یاپراغییلا
ایللرجه ووصلات بکله دی الینده بایراغییلا
دوغرولدو سلاما دوردو داشییلا توپراغییلا
گۆی ده هیلال یؤن وئرینجه اولدوزلاناتان قاراباغ.

Sarı Kəpənəklər

ساری کپەنەکلەر

○ Vida Heşməti

○ ویدا حەشمەتی

Göycə gölündən sürgün gedən
Yavru quşlar
Hələ də yasdığımin
Göylünü tuşlar
Yaylığımda bürəyən
Sarı kəpənəklər
Çərşəmbə tonqalı geyiblər bu gün
Sönmüş ocaqdaşında bitən körpə lala da
Xalamın yaddaşını əsnəyir yanaq-yanaq
Uzalt
Ayaqyalın əllərini mənə doğru
Qaranquş soylum
Darıxma
Ortamıda bi Şuşalıq yol var
Öpərəm söyüdlərinin yarasını
Ağdam gəlini
Ağarmış saçımla
Bağlaram belini.

گۆیجە گۆلۈندەن سۈرگۈن گەدن
ياورو قوشلار
هەلە دە یاسدیغیمین
گۆیلۈنۈ توشلار
یا یلیغیمدا بودروین
ساری کپەنەکلەر
چەرشنبە تونقالی گئییبلەر بو گۈن
سۆنمۈش اوجاق داشیندا بیتن
کۆریه لالا دا
خالامین یادداشینینی اسنەییەر
یاناق-یاناق.
اوزالت
ایاق یالین اللرینی مەنە دوغرو
قارانقوش سویلوم
دارىخما
اورتامیزدا بیر شوشالیق یول وار
اۆپەرەم سۆیۈدلرینین یاراسینی
اگدام گلینی
اغارمیش ساچیملا
باغلارام بئلینی.

İsraq Vərəqlər

Səbahəddin Çingizoglu

Övladlarınızı “nə verir”ə deyil, “nə deyir”ə öyrəşdirin ki, maddiyyata yox, mənəviyyata həris olsunlar” - o, ölümündən öncə belə demişdir. Onun bu kimi ağıla batan sözləri insanı düşünməyə vadar edirdi. Əlbəttə bunu da danmaq lazım deyil ki, hamı düşünə bilmir, çoxu sadəcə eşidir. Necə ki, hamı görmür, əksəriyyət baxır. O qoca həddən artıq həlim, həm də müdrik idi. Deyilənə görə cavan yaşlarından mövhumatla, dinlə qəti şəkildə məşğul olub. Ətrafındakı hər kəsdən fərqlənmiş, onun başqa planetdən gəldiyini də deyən az olmamışdı. Məqsədim qocanı tərifləmək deyil, sadəcə eşitdiklərimi nəql edirəm.

Əlimi qələmdən ayıraraq bayaqdan xanımın mənim üçün süzüb yazı stolumun üzərində qoyduğu çaya tərəf uzatdım. Stəkanı elə əlimə götürüb içmək istəyirdim ki, çiyimdə xəfif toxunuş hiss etdim və qeyri ixtiyari stəkanı buraxdım. Çay yazı stolumun üstünki kağızları islatdı. Bədbəxtçilikdən mənim yazdığım kağızlar deyil, qocanın, yəni Əlisahib babanın haqqında qonşuları Rüfət müəllimin verdiyi kağızlar islanmışdı. Amma vərəqlər cırılmamışdı. Yəqin sobanın altında qızdırıb qurutmaq olar deyə düşündüm. Mənim diksinməyimə qorxan qızım Əsnad əllərini çiyimdən götürüb qışqırdı, bu səsdən sonra isə anası özünü otağa atdı. Ciddi bir şey olmadığını görsələrdə məni işimdən ayırdığı üçün anası Əsnadı döyə-döyə otaqdan çıxardı.

-Həyasız! Sənə deməmişəm atan yazı yazanda ora girmə? Nə qədər deyərlər adama? Eşşəyə bir dəfə deyirsən suya girmə, girmir.

Mən də “Uşaqla işin olmasın. Burax gəlsin bura. İndicə onu çağırmaq istəyirdim” deyərək anasına səsləndim. Gəlib tam qarşımdan dayandı. Əlləri yanına sallanır... Gözlərini günah işləmiş insanlar kimi yerə dikmişdi. Qənddandan bir konfet götürüb ona uzatdım.

“Eşitdim bu gün dərsini yaxşı öyrənmişən. Al sən bunu qazanmışan artıq. Bu sənidir” - dedim. O da sevinə-sevinə “sağ ol, ata can” deyib yanağımdan öpüb, qaçdı. Əsnad uşaq bağçasına gedir. Əslində bu gün o qədər gərgin iş günü keçirmişdim ki, baş qaşımağa vaxtım olmamışdı, buna görə onun dərsləri ilə də maraqlanmamışdım, amma mən bu hərəkətimlə Əsnada üzərimizə düşən yükün yerinə yetirilməsinin nə qədər önəmli olduğunu və bunun bizə nələrsə qazan-

dırdığını aşılırdım. O ki, qaldı anasının davranışına, - bu yonulmamış bir psixologiya nümunəsidir. Hansı ki, insanları tərbiyələndirməyi onları əzməkdə, təhqir etməkdə görülür. İnsanı heyvanla müqayisə edib, heyvan bacardığı şeyi sənin bacarmadığını demək insanı öz gözündə aşağılamaq, motivasiyadan salmaq, daha sonra insanı istədiyiniz kimi idarə etmək olar. Bu gizli idarəetmənin bir növüdür. Amma əlbəttə təhqirlər yol verilməzdir, bu digər fəsadların yaranmasına gətirib çıxarar. Xülasə mövzudan çox uzaqlaşmayaq. Əsnad anasının yanına qaçandan sonra islanmış vərəqlərə bir daha baxdım. Üç vərəq islanmışdı. Ən üstəkinin islanan yerində bir cümlə diqqətimi çox çəkdi. “İnsan böyüyüb ağillanmır, ağillanıb böyüyür”.

Daha yazmaq üçün də bir mənbə olmadığına görə israq vərəqləri əlimə alıb, aparıb sobanın altına yerləşdirdim. Yaxşı quruması üçün üst-üstə deyil, ayıraraq, yan-yan qoydum. Sonra vərəqlərin birini götürüb, yaxından diqqətlə baxdım və eyni hərəkətlə yerinə qoydum. Sanki dərin bir xəyala daldım. Vəfa Aqilin fikrli olduğunu görüb qabağına çay qoyan kimi söhbətə başladı ki, dərdi nədirsə, tez başından atsın.

-O otaqdan ara-bir başını çıxarsana. Onsuzda axşama qədər işdə olursan. Evə gəlirsən, heç olmasa bir-iki saat da bizə vaxt ayır, gör necəyik, neynəyirik, başımıza nə gəlib? Qardaşımın yatdığı torpaq haqqı (Qardaşı cavankən “Vətən müharibəsi”ndə şəhid olmuşdur) acıqla demirəm. Sadəcə danışmaq istəyirəm səninlə. Mən bir yana heç olmasa uşağa bir az vaxt ayır.

Bu an beş yaşlı Əsnad adını eşidəcək sərt dönüşlə əlidəki gəlinciyi yerə qoyub, valideyinlərinə tərəf döndü və qulaqlarını şəkildə. Bunu görən Aqil və Vəfanın üzünə xəfif bir təbəssüm qondu. Bu, həlim, ötəri baxışlara sanki fasilə vermək üçün Əsnad tez öz otağına qaçaraq əlinə nəsə götürüb gəldi.

-Ata, ata baax! Bunu anam bu gün sənə qış paltarlarını asılıqandan çıxarıb səliqəyə salanda paltonun cibindən tapıb.

Uşağın əlində bir parça kağız və şəkil vardı.

Ata bura bax bir mən balaca olanda çəkdimisiniz bu şəklə. Ata, ay ata onda da belə gözəl idim? Ata, cavab ver də. Ay ata... “Əsnad! Az sual ver atana görürsən yorğundur. Özü də mən günortadan gəzirəm bunları, nə vaxt götürdün səni bunu? Canın yanmasın!” - deyərək Vəfa çımxırdı. Aqil təbəssüm edərək: “Gəl qu-

cağıma”-dedi. Şəkildə Aqil,Vəfa və Əsnadın birlikdə fotoları idi.Kağızın üzərində isə bu yazı vardı.

“Sizin üçün onlarla ünsiyyət edəsiniz deyər, öz cinsinizdən zövcələr xəlf etməsi, aranızda (dostluq) sevgi və mərhəmət yaratması da Onun qüdrət əlamətlərindəndir. Həqiqətən, bunda (bu yaradılışda) düşünən bir qövüm üçün ibrətlər vardır! Ər-Rum surəsi 21. (Eyni cins deyilərkən,yəni yalnız insanlardan ibarət).

Ah... Necə gözəl dinimiz var! Ürəyindən bir anlıq keçirdi. İçinə rahatlıq süzüldü sanki.

Aqil başını əyərək qızının yanağından öpdü və üstəlik qızın anasına baxıb həlim nəzərlə gözünün yumub açmaqla ondan razı olduğunu bildirməyi də unutmadı. Ev büsbütün səadətə qər qalmışdı. Adam danışdıqca rahatlayır. Nədir bu belə?

Bəlkə sevgi,bəlkə məhəbbət,bəlkə məbəddət,bəlkə eşq?

Sadaladığımız anlayışların hər birinin fəvqində hörmət durmalıdır.Bəli,hörmət! İnsanlar bir-birinə hörmət etməyi bacarmalıdır.Eyni zamanda bir-birinə kömək etməyi,dinləməyi,və.s Dediklərimizi ümumiləşdirsək,bu nəticəyə gələrik ki,insanlar qarşılıqlı olaraq hörmət etməyi və başa düşməyi bacarmalıdır. Bütün bəşəri problemlərin özəyində bu anlayışların düzgün dərk olunmaması durur. Biz öz dəyərlərimizi bilmədən hərəkət edə bilmərik.

Vəfa yerindən qalxıb Əsnada tərəf getdi və kağızla şəkli alaraq öz otaqlarına apardı. Aqil telefonu götürüb adəti üzrə yeni xəbərləri oxumaq qərarına gəldi. Adətən qəzet almaq yadından çıxanda belə edirdi. Ən çox oxunan saytlardan birinə daxil oldu. Açılan səhifədə ən sonuncu yazılan xəbər onun diqqətini çox çəkdi.Xəbərin başlığı belə idi “Biz tək Allahdan qorxuruq”. Nə baş verdiyini anlamaq istədi və xəbər haqqında ətraflı məlumat üçün başlığın üzərinə toxundu.Gördüyü mənzərə onu çaşdırdı.Başlığa baxdı ki,düz daxil olub. Altbaşlıq isə belə idi “Bakıda əxlaqsızlıq yuvası aşkar olundu.” Bu tam bir paradoksdur.Başlıqla altbaşlığın yaratdığı təzad onu xəbərin tam oxunmasına təkid edirdi. Beləcə başladı.

“Xətai rayon Nəsrəddin Tusi keçəsində yaşayan sakinlərin şikayəti masaj salonundandır.Bu masaj salonu General Şıxlinski 34-də,binanın zirzəmisində fəaliyyət göstərir. Sankinlər iddia edirlər ki,masaj salonunun sahibi bu ad altında obyektə əxlaqsızlıq yuvası təşkil edib.Günün müxtəlif saatlarında obyektin qarşısında təhqiramiz ifadələr,vulqar sözlər eşitmək heç də təəccüblü deyil.Obyekt sahibinə bu barədə şikayət

kayət edilsədə,o, “mənim qorxum təkə Allahdandır” demişdir. ...”

Aqil bu əsnada saytdan çıxıb telefonu söndürüb kənara qoydu. Onu insanların qarın korluğundan çox,- düşüncə korluğu çəkməyi acıdırdı. İnsanlar niyə axı hələ hansını inancla yaşadığı və nə etdiyini bilmir? Niyə cahil yaşayır? Bir dəfə də öz dostuna bu sözün üstündən belə bir stat gətirmişdi.

“(O gün) Cənnət Allahdan qorxub pis əməllərdən çəkinənlərə yaxınlaşdırılar. Əş-Şüəra surəsi 90”

Sonra isə belə demişdi:

-Ayədən belə çıxır ki,cənnətə Allahdan qorxub,pis əməllərdən çəkinənlər gedəcək.Bir də diqqət et. Allahdan qorxub,pis əməldən çəkinən.Bu nəticəyə gəlmək olar ki,pis əməllər törədənələr Allah qorxusunun nə olduğunu unutmuşdu və ya heç bilməyib. Bunu boşuna deməklə,dərk edib deməkdə böyük bir fərq var. Nə olsun ki,hamımız “müsəlman”ıq? Din bizlərdə mülk kimi irsi keçir,hansı ki,haqqında düşünülməsi olduqca zəruri və incə,həssas mövzudur.

Bu dəmdə elə bil yuxudan ayılan Aqil Əsnadın vərəqlərdən birini sobanın altında götürüb oynadığını gördü.Tez qamarlayıb almaq istəyəndə ata və qızı hərəsi bir yana çədiyinə görə vərəqin bir küncü cırıla-raq Əsanadın əlində qaldı. Vurmaq istəsədə,əli qalxmadı.Cırıq kağız parçasını alıb -”get ananına yanına deyərək” -qışqırdı. Artıq vərəq qurumuşdu.Yazmaq həvəsi yenidən canlandı.Dərindən ah çəkib əlindəki kiçik kağız hissəsinə nəzər yetirdi. Rüfət müəllim Əlisahib babanın xatirələrindən belə bəhs edirdi:

-Vəfat etdiyi gün hələ ölməmişdən qabaq mən də onlardaydım.Taxta uzatmışdılar,mən də digər qonşular kimi taxtın yanında oturmuşdum. Başını çevirib bir kəlmə dedi və öldü. “Bir ömür ölməkçün yaşadığımızı düşünürük,öləndə isə yaşamaq üçün öldüyümüzü dərk edirik”.

ایسلاق ورقلر

○ صباح الدین چنگیز اوغلو

البتة تحقیرلر یول وئریلمزدير، بو دیگر فسادلارین یارانماسینا گتیریب چیخارار. خلاصه مۇوضوعدان چوخ اوزاقلانمايلاق. اسناد آناسی نین یانینا قاچاندان سونرا ایسلامیش ورقلر بیر داها باخدیم. اوچ ورق ایسلامیشدی. ان اوسته کی نین ایسلانان یئرینده بیر جومله دقتیمی چوخ چکدی. اینسان بویوبوب عاغیلانمیر، عاغیلانمیر، عاغیلانمیر بویوبوب.

داها یازماق اوچون ده بیر منبع اولمادیغینا گۆره ایسلاق ورقلری الیمه آلیب، آپاریب سوبانین آلتینا یئرلشدیردیم. یاخشى قوروماسی اوچون اوست-اوسته دئییل، آیریپ، یان-یانا قويدوم. سونرا ورقلرین بیرینی گۆتوروب، یاخیندان دقتله باخدیم و عینی حرکتله یئرینه قويدوم. سانکی درین بیر خیالا دالیدیم. وفا عاقیلین فیکرلی اولدوغونو گۆروب قاباغینا چای قویان کیمی صؤحبته باشلادی کی، دردی نه دیرسه، تتر باشیندان آتسین. -او اوتاقدان آرا-بیر باشینی چیخارسانا. اونسوزدا آخشاما قدر ایشده اولورسان. ائوه گلیرسن، هنج اولماسا بیر-ایکی ساعت دا بیزه وخت آیر، گۆر ننجیک، نئینه ییریک، باشیمیزا نه گلیب؟ قارداشیمین یاندیغی تورپاق حاقی(قارداشی جاوانکن وطن محاربه سینده شهید اولموشدور) آجیقلا دئمیرم. سادهجه دانیشماق ایسته ییرم سنینله. من بیر یانا هنج اولماسا اوشاغا بیر آز وخت آیر.

بو آن بئش یاشلی اسناد آدینی ائشیدجک سرت دؤنوشله الیده کی گلینجیگی یئر قویوب، والبدئین لرنه طرف دؤندو و قولالارینی شکله دی. بونو گۆر عاقیل و وفانین اوزونه خفیف بیر تپسسوم قوندو. بو، حلیم، اۆتری باخیشلار سانکی فاصیله وئرمک اوچون اسناد تتر اۆز اوتاغینا قاچاراق الینه نسه گۆتوروب گلدی.

-آتا، آتا باخ! بونو آنام بو گون سنین قیش پالتارلارینی آسیلاندان چیخاریب سلیقه یه سالاندا پالتونون جیبیندن تاپیب.

اوشاغین الینده بیر پارچا کاغیز و شکل واردی.

آتا بورا باخ بیر من بالاجا اولاندا چکدیرمیسینیز بو شکلی. آتا، آی آتا اوندا دا بئله گۆزل ایدیم؟ آتا، جاواب وئر ده. آی آتا. . . اسناد! آزا سوال وئر آتانا گۆرورسن یورغوندور. اۆز ده من گون اورتادان گزیرم بونلاری، نه وخت گۆتوردون سن بونو؟ جانین یانماسین! -دئییه وفا چیمخیردی. عاقیل تپسسوم آندهرک: گل قوجاغیم- دئدی. شکله عاقیل، وفا و اسنادین بیرلیکده فوتولاری ایدی. کاغیزین اوزرینده ایسه بو یازی واردی.

سیزین اوچون اونلارلا اونسیت آنده سینیز دئییه، اۆز جینسیسینیزدن زؤوجه لر خلق ائتمه سی، آرانیزدا (دوستلوق) سئوگی و مرحمت یاراتماسی دا اونون قدرت علامتله ریندیر. حقیقتا، بوندا (بو یارادیلیشدا) دوشون بیر قوم اوچون عیبرتلر واردیر! الروم سوره سی ۱۲. (عینی جینس دئییلرکن، یعنی یالنیز اینسانلاردان عبارت.)

«اؤولدارینیزی» «نه وئیر» دئییل، «نه دئییر» اؤیرشدیرین کی، مادیاتا یوخ، معنویاتا حریص اولسونلار- او، اؤلوموندن اۆنجه بئله دئمیشدیر. اونون بو کیمی عاغیلا باتان سۆزلری اینساننی دوشونمه یه وادار ائدیردی. البتة بونودا دانماق لازیم دئییل کی، هامی دوشونه بیلمیر، چوخو سادهجه ائشیدیر. نجه کی، هامی گۆرمور، اکثریت باخیر. او قوجا حددن آرتیق حلیم، هم ده مودریک ایدی. دئییلنه گۆره جاوان یاشلاریندان موهوماتلا دینله قطعی شکله مشغول اولوب. اطرافینداکی هر کسدن فرقله نیرمیش، اونون باشقا پالتتدن گلدیگینی ده دئین آز اولمامیشدی. مقصدیم قوجانی تعریفله مک دئییل، سادهجه ائشیتدیکلریمی نقل ائدیرم.

الیمی قلمدن آیریپ بايققان خانیمین منیم اوچون سوزوب یازی ایستولومون اوزرینده قويدوغو چایا طرف اوزاتدیم. ایستیکانی ائله الیمه گۆتوروب ایچمک ایسته ییردیم کی، چینیمنده خفیف توخونوش حیسس ائدیم و غیری ایختیاری ایستیکانی بوراخییم. چای یازی ایستولومون اوستونده کی کاغیزلاری ایسلاتدی. بدخت چیلیکن منیم یازدیغیم کاغیزلار دئییل، قوجانین، یعنی علی صاحب بابانین حاقیندا قونشولاری روفعت معلمین وئردیگی کاغیزلار ایسلامیشدی. آما ورقلر جیرللمامیشدی. یقین سوبانین آلتیندا قیزدیریب قوروتماق اولار دئییه دوشوندوم. منیم دیکسینمه ییمه قورخان قیزیم اسناد اللرینی چینیمندن گۆتوروب قیشقیردی، بو سسدن سونرا ایسه آناسی اؤزونو اوتاغا آتدی. جدی بیر شئی اولمادیغینی گۆرسه لرده منی ایشیمدن آیردیغی اوچون آناسی اسنادی دؤیه-دؤیه اوتاقدان چیخاردی.

-حیاسیز! سنه دئمهمیشم آتان یازی یازاندا اورا گیرمه؟ نه قدر دئیرلر آداما؟ ائششه یه بیر دفعه دئییرسن سوپا گیرمه، گیرمیر.

من ده اوشاقلا ایشین اولماسین. بوراخ گل سین بورا. ایندیجه اونو چاغیرماق ایسته ییردیم دئییه رک آناسینا سسلندیم. گلیب تام قارشیمدان دایاندی. اللری یانینا ساللا تیر. . . گۆزلرینی گوناھ ایشله میش اینسانلار کیمی یئر دیکمیشدی. قنداندان بیر کونفئت گۆتوروب اونا اوزاتدیم.

ائشیتدیم بو گون درسینی یاخشى اؤیرنمیسن. آل سن بونو قازانمیشان آرتیق. بو سنیندیر-دئدی. او دا سئوینه-سئوینه ساغ اول، آتا جان دئییب یاناغیمدن اؤیوب، قاچدی. اسناد اوشاق باغچاسینا گئدیر. اصلینده بو گون او قدر گرگین ایش گونو کئچیرمیشدیم کی، باش قاشیماغا واختیم اولمامیشدی، بونا گۆره اونون درسلی ايله ده ماراقلانمامیشدیم، آما من بو حرکتیمله اسنادا اوزریمیزه دوشن یوکون یئرینه یئتیریلمه سی نین نه قدر اؤنملی اولدوغونو و بونون بیزه نه لرسه قازاندیردیغینی آشیلا دیم. او کی، قالدی آناسی نین داوانیشینا، بو یونولمامیش بیر پسیخولوگیا نومونه سیدیر. هانسی کی، اینسانلاری تربیه لندیرمه یی اونلاری ازمکده، تحقیر ائتمکده گۆرولور. اینساننی حیوانلا موقایسه ائدیب، حیوان باجاردیغی شئی سنین باجرامدیغینی دئمک اینساننی اۆز گۆزونده آشاغیلا ما، موتیواسیبدان سالماق، داها سونرا اینساننی ایسته دیگینیز کیمی ایداره ائتمک اولار. بو گیزلی ایداره ائتمه نین بیر نؤعدور. آما

بىلمەيىپ. بونو بوشونا دىمىكلە، درك ائىدىب دىمىكدە بۇيوك بىر فرق وار. نە اولسون كى، ھامىمىز موسلمانىق؟ دىن بىزلىردە مولك كىمى ارثى كىچىر، ھانسى كى، ھاقىندا دوشونولمەسى اولدوقجا ضرورى و اينجە، حساس مؤوضوع دور.

بو دمەدە ئىللە بىل يوخودان آيىلان عاقىل اسنادىن ورقلردن بىرىنى سوبانىن آلتىندا گۆتۈروب اوينادىغىنى گۆردو. تىز قامارلايىپ آلماق ايسىتەندە آتا و قىزى ھەرسى بىر يانا چدىگىنە گۆرە ورقين بىر كونجو جىربىلاراق اسنادىن اىندە قالدى. وورماق ايسىتەندە، الى قالخمادى. جىرىق كاغىز پارچاسىنى آلىپ - گىت آنانىن يانىنا دىيەرەك - قىشقىردى. آرتىق ورق قوروموشدو. يازماق ھوسى يىنىدىن جانلاندى. درىندەن آھ چكىب اىندەكى كىچىك كاغىز ھىصەسىنە نظر يىتىردى. روفعت معلم على صاحب بابانىن خاطىرەلىرىدىن بىللە بحث آندىردى:

- وفات آتدىگى گون ھەلە اۆلمەمىشەن قاقاق من دە اونلاردايدىم. تاختا اوزاتمىشىدىلار، من دە ديگر قونشولار كىمى تاختىن يانىندا اوتورموشدوم. باشىنى چىويىپ بىر كىلمە دىدى و اۆلدو. بىر عۆمور اۆلمەكچون ياشادىغىمىزى دوشونوروك، اۆلندە ايسە ياشاماق اوچون اۆلدۈيۈمۈزۈ درك آندىرىك.

آھ. . . نىجە گۆزل دىنىمىز وارا! اورگىندىن بىر آتلىق كىچىردى. ايجىنە راحتلىق سوزولدى سانكى. عاقىل باشىنى ايهرك قىزىنىن ياناغىندىن اۆپدو و اوستەلىك قىزىن آناسىنا باخىپ ھلىم نظرلە گۆزونو يوموب اچماقلا اوندان راضى اولدوغونو بىلدۈرمەي دە اونوتماي. آتو بوسبوتون سعادته غرق اولموشدو. آدام دائىشدىقجا راحتلايىر. نە دىر بو بىللە؟
بلەكە سۆگى، بلەكە مەھبەت، بلەكە مودەت، بلەكە عشق؟

صادالادىغىمىز آنالايىشلارنى ھەر بىرىنىن فۇوقۇندە حۇرمەت دورمالىدىر. بلى، حۇرمەت! اىنسانلار بىر-بىرىنە حۇرمەت ائتمەيى باجارمالىدىر. عىنى زاماندا بىر-بىرىنە كۆمك ائتمەيى، دىنلەمەيى، و س دىدىكلىرىمىزى عومومى لىدىرىك، بو نىتىجەيە گلىرىك كى، اىنسانلار قارشىلىقلى اولاراق حۇرمەت ائتمەيى و باشا دوشمەيى باجارمالىدىر. بوتون بشرى پىروبلەملىرىن اۆزەيىندە بو آنالايىشلارنى دوزگون درك اولونماماسى دورور. بىز اۆز دىرلىرىمىزى بىلمەن ھەركەت آندە بىلمىرىك.

وفا يىرىندىن قالخىپ اسنادا طرف گىتدى و كاغىزلا شىكلى آلاق اۆز اوتاقلىرىنا آباردى. عاقىل تلفونو گۆتۈروب عادىتى اوزرە يىنى خىرلىرى اوخوماق قارارىنا گىلدى. عادتا قىزىت آلماق يادىندىن چىخاندا بىللە آندىردى. ان چوخ اوخونان سايتلاردان بىرىنە داخىل اولدو. آجىلان ھىفەدە ان سونونجو يازىلان خىر اونون دىقنىنى چوخ چكىدى. خىرىن باشلىغى بىللە ايدى بىز تەك اللەدان قورخوروق. نە باش وئردىگىنى آلاماق ايسىتەدى و خىر ھاقىندا اطرافلى مەلومات اوچون باشلىغىن اوزرىنە توخوندو. گۆردۈيو منظرە اونو چاشدىردى. باشلىغا باخدى كى، دوز داخىل اولوب. آلت باشلىق ايسە بىللە ايدى باكىدا اخلاقسىزلىق يوواسى آشكار اولوندو. بو تام بىر پارادوكس دور. باشلىقلا آلت باشلىغىن ياراتدىغى تضاد اونو خىرىن تام اوخونماسىنا تاكىد آندىردى. بىللە جە باشلادى.

خطايى رايون نصرالدىن طوسى كوچەسىندە ياشايان ساكىنلىرىن شىكايىتى ماساژ سالونوندا ئىدىر. بو ماساژ سالونو گىئىرال شىخلىنىسكى ۴۳-۵۵، بىنانىن زىرىمىسىندە ھەلىت گۆستىرى. سانكىن لىر ادعا آندىرلى كى، ماساژ سالونونون صاحىبى بو آد آلتىندا اوبىيكتتە اخلاقسىزلىق يوواسى تەشكىل آندىپ. گونون موختلىف ساعىتلارنىدا اوبىيكتتىن قارشىسىنىدا تەحقىر آمىز ايفادەلر، وولقار سۆزلر ائشەتمەك ھىچ دە تەجىلو دىيىل. اوبىيكت صاحىبىنە بو بارەدە شىكايەت آندىلسەدە، او، منىم قورخوم تەكجە اللەداندىر دىمىشىدىر. . . .

عاقىل بو ائنادا سايتدان چىخىپ تلفونو سۆندۈرۈپ كىنارا قوبىدو. اونو اىنسانلارنى قارىن كورلۇغوندىن چوخ، دوشونجە كورلۇغو چىكمەيى آجىدىردى. اىنسانلار نىيە آخى ھەلە ھانسىنى اىنانجلا ياشادىغى و نە آندىگىنى بىلمىز؟ نىيە جاھىل ياشايىز؟ بىر دىفە دە اۆز دوستونا بو سۆزون اوستوندىن بىللە بىر سىتات گىتىمىشىدى. (او گون) جنت اللەدان قورخوب پىس عمللردن چىكىنلەر ياخىنلاشدىرىلار. الشورا سورەسى ۹۰ سونرا ايسە بىللە دىمىشىدى:

- آيەدن بىللە چىخىر كى، جنتە اللەدان قورخوب، پىس عمللردن چىكىنلر گىدەجك. بىر دە دقت آت. اللەدان قورخوب، پىس عملدن چىكىن. بو نىتىجەيە گىلمەك اولار كى، پىس عمللر تۆرەنلر اللە قورخوسونون نە اولدوغونو اونوتموشدو و يا ھىچ

Sarıqamış Destanı

○Ahmet Yıldırımtepe

Sarıqamış derlər bilirsənmi sən,
Orda dağın adı Allahuəkbər.
Çağırısam ardımca gələrsənmi sən,
Şəhidliyin dadı Allahuəkbər.

Doxsan min yoldaşdıq düşdük dağlara,
Qar yağmış yamyaşıl gözəl bağlara,
Şəhidin ardında qalan sağlara,
Söylə ağlamasın Allahuəkbər.

Namnazik bir geyim, ayaqlar yalın,
Mənfi qırx dərəcə, qar da çox qalın,
Buradan anama bir xəbər salın,
Oğlunun son sözü Allahuəkbər.

Əl – ayaq göyərdi, qalmadı taqət,
Qədərimiz bəlli beləymiş, xılqət,
Quru yarpaq kimi solarıq fəqət,
Dilimizdən düşməz Allahuəkbər.

Sevinməsin düşmən, deyildir qalib,
Torpağa sarıldıq toxumlar əkib,
Qardəhlənlər kimi buzları dəlib,
Dirilərək bir gün Allahuəkbər.

ساریقامیش داستانى

○ احمد ایلدییریمت تپه

ساری قامیش دئرلر بیلیرسنمی سن،
اوردا داغین آدی الله اکبر.
چاگیرسام آردیمجا گلرسنمی سن،
شھیدلییین دادی الله اکبر.

دوخسان مین یولداشدیق دوشدوک داغلارا،
قار یاغمیش یام یاشیل گۆزل باغلارا،
شھیدین آردیندا قالان ساغلارا،
سۆیلە آغلاماسین الله اکبر.

نام نازیک بیر گئییم، آیاقلار یالین،
منفی قیرخ درجه، قاردا چوخ قالین،
بورادان اناما بیر خبر سالین،
اوغلونون سون سۆزو الله اکبر.

ال-ایاق گۆیه ردی، قالمادی طاقت،
قَدَریمیز بللی بئله یمیش، خیلقت،
قورو یاریاق کیمی سولاریق فقط،
دیلمیزدن دوشمز الله اکبر.

سئوینمه سین دوشمن، دئییلدیر قالیب،
تورپاغا ساریلدیق توخوملار اکیب،
قاردهلنلر کیمی بوزلاری دلیب،
دیریلرک بیر گون الله اکبر.